

Ўқувчи шахсини ривожлантириш ва унинг касб-ҳунар таълим йўналишини мустақил танлашида мактабдан ташқари таълимнинг аҳамияти беқиёсдир. Мактабларда ташкил этилган фан ва касбга йўналтирувчи тўғарақлар ўқувчи-ёшларнинг эҳтиёжларини тўла қондиришда муҳим ўрин тутadi.

Гўё ҳаммасига Наргиза айбдордек эни унга ташланди. Бу пайтда Наргизанинг кичик ўғли Акмал қўрқувдан дир-дир титраб, уларни кузатиб турарди. Улугбекнинг миясида битта фикр айланар, нима қилиб бўлса ҳам, шу бугун оилада ким устун эканигни кўрсатиб қўйиши керак...

Mustaqillik huquq demakdir

Ўқувчи

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan www.huquq-gazeta.uz 2015-yil 26-fevral, №8 (945)

Марказий сайлов комиссиясида

Жараён

Халқаро кузатувчилар иш бошлади

Февралдан бошлади. Ўзбекистонга 11 нафар халқаро эксперт келиб, миссиянинг Тошкентдаги штабида фаолият олиб бормоқда. 28 февраль куни узоқ муддат фаолият юритадиган 10 нафар кузатувчи келади. Улар Тошкент, Нукус, Бухоро, Самарқанд ва Фарғонада сайлов жараёнларини кузатишади. Мазкур гуруҳ миллий қонунчилик базаси ва ҳуқуқни қўллаш амалиётини баҳолаб, Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодларнинг сайловолди тарғиботи, сайлов комиссиялари ва тегишли давлат органлари фаолияти ҳамда сайловчиларни рўйхатга олиш жараёнини кузатадилар.

Учрашувда томонлар ЕХХТ Демократик институтлар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюроси миссияси фаолияти ташкил этиш масалалари бўйича атрафлича фикр алмашиди.

Шу куни ЕХХТ Демократик институтлар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюроси миссияси Тошкентда фаолияти бошланганига бағишланган матбуот анжумани ўтказди. Матбуот анжуманида оммавий ахборот воситалари вакилларини қизиқтирган саволларга жавоб қайтарилди.

Таъкидлаш жоизки, "Ўзбекистон Республикаси Президентини сайлов тўғрисида"ги Қонуннинг 5-моддасига мувофиқ, миллий ва халқаро кузатувчилар сайловни кузатишда иштирок этиши назарда тутилган. Аини пайтда кузатувчи сайлов жараёнининг барча босқичларида, шунингдек, сайлов куни овоз бериш хоналарида ва овозларни санаб чиқишда амалга оширилиши мумкин.

Марказий сайлов комиссияси ўтган сайловларда бўлгани каби шу йил 29 март куни бўлиб ўтадиган Ўзбекистон Республикаси Президентини сайловидида иштирок этиш учун Европа, Осиё, Америка ва Африка мамлакатларидан қўллаб қувватловчи, шунингдек, халқаро ташкилотларнинг кузатувчилар миссияларини таклиф этди.

Мақсадимиз — қонун устуворлигини таъминлаш

Икром ПАЛВАНОВ,

Қорақалпоғистон Республикаси прокурори

Бир сўз билан айтганда, Ўзбекистон давлатимиз раҳбари Ислам Каримов томонидан белгилаб берилган ўзига хос тараққиёт йўлидан дадиллик билан одимлашда давом этди. Урни келганда бу ютуқларга прокуратура органлари ҳам зиммасига юклатилган вазифаларни муваффақиятли адо этиш орқали муносиб ҳисса қўшганини таъкидлаш жоиз.

Хусусан, Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси органлари томонидан қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш, жиноятчилик ҳамда ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида 2014 йил мобайнида бир қатор ишлар амалга оширилди. Қонунлар ижроси юзасидан ўтказилган 1417 та тadbир натижасига кўра 6925 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилди, 6064 нафар шахснинг бузилган ҳуқуқлари тикланди. Протест келтириш йўли билан 872 та ноқонуний ҳужжат қонунга мувофиқлаштирилди. 4210 нафар шахс интизомий, маъмурий ва моддий жавобгарликка тортилди. Судларга 14 млрд. сўмлик зарарни ундириш ҳақида 2562 та даъво аризаси киритилди. Қонунларни қўпол равишда бузиш ҳолатлари бўйича 427 та жиноят иши кўзга тилиди.

Қишлоқ хўжалиги йўналишида асосий эътибор фермерлик ҳаракатининг жадал ривожланиши йўлидаги маъмурий тўсиқларни бартараф этиш ҳамда деҳқон ва фермер хўжалиklarининг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш, ер майдонларидан фойдаланишдаги қонунбузилишларига чек қўйишга қаратиб келинмоқда. Масалан, Тўрткул тумани ҳокими ҳудуддаги "Ражабий" фермер хўжалигининг 152,1 гектар ерини асосий равишда захира фондига қайтариб олганлиги аниқланиб, унинг ноқонуний қарори прокурор протести асосида бекор қилинди ва ер майдони фермерга қайтариб берилиши таъминланди.

Ўтган йил мобайнида прокуратура органларининг бевосита ташаббуси билан 53 та фермер хўжалиги ташкил этилиб, уларга 7380,9 гектар ер майдонлари ажратиб берилди. Жумладан, ўтган йил давомида прокуратура органлари томонидан фермерларга 160 тонна минерал ўғит, 90 тонна нефт маҳсулотлари, 42 тонна уруғлик чигит, 11,7 тонна бўғдой, 18,7 тонна омухта ем, 114 дона техника воситалари, 15,1 млн. сўмлик эҳтиёт қисмлар, 253,7 млн. сўмлик кредит маблағлари олиб беришда, уларнинг 253,4 млн. сўмлик дебитор қарзларини ундиришда қонуний ёрдам кўрсатилди.

Маълумки, Конституциямизда ҳар кимга ишисизликдан ҳимояланиш ҳуқуқи қафолатланган. Аҳолини иш билан таъминлаш масаласи доимий назоратда бўлиб, янги иш ўринлари ташкил этиш, ишларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш вазифаси юклатилган идораларда ўтказилган текширишлар натижаси бўйича 278 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланиб, 195 нафар маъсул шахс интизомий ва маъмурий жавобгарликка тортилди, 710 нафар шахснинг ҳуқуқлари тикланди.

Аҳоли бандлигини таъминлаш юзасидан ўтказилган текширишларда Нукус шаҳри, Тўртқул, Беруний, Элликкальа, Шуманай, Мўйноқ ва Нукус туманларида яратилган иш ўринлари ҳақидаги ҳисоботларга 638 та иш ўрни қўшиб ёзилгани аниқланиб, тегишли чоралар кўрилди. Мисол учун, Амударё туман бандликка қўмақлашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш маркази мансабдор шахслари айнан шу сабабга кўра маъмурий жавобгарликка тортилди.

/Давоми 4-бетда/

Марказий сайлов комиссияси раисининг ўринбосари К.Одиллов меҳмонларни Ўзбекистон Республикаси Президентини сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича асосий тadbирлар дастурининг амалга оширилиши билан таништирди.

Ўзбекистон Республикаси Президентини сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича асосий тadbирлар дастурининг амалга оширилиши билан таништирди. Мустақиллик йилларида Ўзбекистонда халқаро сайлов стандартларига мувофиқ демократик сайловлар ўтказиш борасида ижобий тажриба тўплангани таъкидланди. Фуқароларнинг сайлов ҳуқуқи қафолатларини янада мустаҳкамлаш, сайловларни ташкил этиш ва ўтказиш бўйича миллий тажрибани бойитишга йўналтирилган сайлов қонунчилиги мунтазам тақомиллаштириб борилмоқда. Марказий, округ ва участка сайлов комиссиялари ўз фаолиятида сайлов кампаниясининг барча босқичларида қонунчилик, ошкоралик ва транспарентлик принципларига қатъий риоя этилишига алоҳида эътибор қаратмоқда.

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 117-моддасига киритилган ўзгаришларга мувофиқ, сайловни ташкил этиш ва уни ўтказиш учун маъсул конституциявий орган сифатида Марказий сайлов комис-

сияси мустақиллигининг ҳуқуқий қафолатлари янада мустаҳкамлангани, мустақиллик, қонунийлик, коллегиялик, ошкоралик, адолатлилик комиссияси фаолиятининг асосий принциплари экани таъкидланди. Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига киритилган қўшимчаларга биноан, сайлов жараёнига жалб этилган жисмоний ва юридик шахсларнинг сайлов қонунчилигига риоя этиши, Марказий сайлов комиссияси қарорларини сўзсиз бажариш бўйича жавобгарлиги кучайтирилгани алоҳида қайд этилди.

Ўз навбатида, ЕХХТ Демократик институтлар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюроси кузатувчилари миссияси раҳбари сайлов жараёнини кузатишга таклиф этилгани учун миннатдорлик билдирди. У миссиянинг асосий вазифаси миллий сайлов қонунчилиги ҳамда сайловни ташкил этиш ва уни ўтказиш тажрибаси умум қабул қилинган халқаро нормалар, жумладан, ЕХХТ стандартларига мувофиқлигини баҳолашдан иборат эканини таъкидлади.

Каэтана де Зулуетанинг таъкидлашича, миссия Ўзбекистондаги фаолиятини 23

Адашиб ҳуқуқбузарлик қилган ёки жиноят кўчасига қадам қўйиб, сўнгра пушаймон бўлиб, афсус-наоамат чеккан инсонни ҳалқимиз имкон қадар кечиради.

Бағрикенглик тимсоли

Айниқса, мамлакатимиз мустақилликка эришгач, инсон омилли энг юқори даражага кўтарилди, уни қўллаб-қувватлаш давлат сиёсатининг асосий мезонига айланди. Шу маънода, изчил амалга оширилаётган амнистия тўғрисидаги қарордан кўзланган мақсад замирида асосан билиб-билмай жиноятга қўл урган шахсларни кечириб, уларни фойдала мекхат ҳамда соғлом турмушга қайтариш-

дек эзгу ғоя ётади. Муҳими жиноят йўлига кирган шахсни жазолаш эмас, балки унинг қилмиши учун жазо муқаррар эканлигини англаб етишига эришишдир. Шу ўринда таъкидлаш жоизки, навбатдаги амнистия акти асосида биринчи навбатда аёллар ва жиноят содир этган вақтда 18 ёшга тўлмаганлар, 60 ёшдан ошган эркаклар, чет давлат фуқароси бўлган маҳкумлар, эҳтиётсизлик туфайли жиноят содир этган шахслар ҳамда ижтимоий хавфи унча қатта бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган жи-

ноят содир этганлиги учун биринчи марта ҳукм қилинган шахсларнинг жазодан озод этилиши, шунингдек, тайинланган жазо тури энгилроғи билан алмаштирилиб, ўталмай қолган жазо муддатининг қисқартирилиши жамиятимиз ҳаётида муҳим аҳамият касб этади.

Ана шундай имкониятдан фойдаланганлардан бири 1991 йилда туғилган Ҳаким Мавлонов(исм-фамилияси ўзгартirilган)дир. Утган йилнинг феврал ойида Ҳаким ўртоғининг автомашинасида

Наргиза СУЛТОНОВА,
Тошкент шаҳар прокуратураси бўлими прокурори

кетаётган пайт икки фуқаро йўлни кесиб ўта бошлади. Уларнинг йўлдан ўтиши ёқмай-дими ёки бошқа сабабми худлас, нима бўлганда ҳам икки оғайни билан пиёдалар ўртасида зиддият чиқади. Ҳаким Мавлонов шу заҳоти шеригидан машинани четроқда тўхта-тишни сўрайди ва талаби бажарилиши билан, гўё ўзини ҳақорат қилган "зўравон"ларга

қарши отилади. У серкатнов, аҳоли билан гавжум ерда эканини унутиб, аввалига "рақиб"ларидан бирини ҳақоратлаб, кейин эса унга ёрдамга шайланган иккинчисини дўппослайди. Натихада беайб "айбдор" соғлигининг қисқа муддатга бузилишига олиб келган энгил тан жароҳати олади ва Ҳ.Мавлоновга нисбатан жиноят иши кўзгатилади.

Суд Ҳ.Мавлоновнинг муқаддам судланмаганлигини, у томонидан содир этилган жиноят амнистия актининг тегишли банди таъсир доирасига тушишини ҳисобга олиб, унинг айбллик масаласини ҳал қилмай туриб, ишни тугатишни лозим топди.

"Героин" деб аталмиш сўзнинг мазмун-моҳиятини бугун кўпчилик англаб етди. Унинг қандай "заҳри қотил" эканлиги-ю, истемол қилишнинг оқибати нима билан туғашини ён-атрофимизда содир бўлаётган мисоллар ёрдамида яхши биламиз.

Умр заволи

Мирза ВАПАЕВ,
Хоразм вилоят прокуратураси бўлими прокурори

Афсуски, гиёҳфурушлик иллатига ошно тутишиб, бебилмаска пул топишни ният қилганларнинг қилмишини ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайди. Ана шундайларнинг хатти-ҳаракатлари оқибатида айрим ёшлар билиб-билмасдан гиёҳвандлик таъсирига тушиб, оилалар бузилиб, ногирон болалар дунёга келмоқда. Бундан ташқари, гиёҳвандлик сабабли одамлар турли хил жиноятларни содир қилади, яъни инсонлар соғлиги ва ҳаёфсизлигига таҳдид солади.

Вилоятимизда гиёҳвандлик жиноятларига қарши курашиш, унинг олдини олиш ва фош қилиш борасида бир қатор ишлар амалга оширилмоқда. Мисолларга таянадиган бўлсак, ўтган йили Хоразм вилояти ҳудудида гиёҳвандлик воситалари ёки психотроп моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилиш билан боғлиқ 318 та жиноят фош этилиб, гиёҳфурушлардан жами 53 кг.дан ортиқ гиёҳвандлик воситалари олинди.

Жумладан, вилоятимиз ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлари томонидан Самарқанд вилоят ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлари билан ҳамкорликда ўтказилган тезкор тадбирда фуқаролар Н.Шарипов ва И.Аҳмедовлар (исм-фамилиялар ўзгартirilган) тадбирга жалб қилинган харидорга 3 717,47 грамм "опий" гиёҳвандлик воситасини 40 минг АҚШ долларига сотган вақтда қўлга олинди. Шунингдек, 2014 йилнинг 3 март куни Ҳазорасп тумани ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралари томонидан ҳамкорликда ўтказилган тезкор тадбирда фуқаро Н.Темиров тадбирга жалб қилинган харидорга оғирлиги 12,1 грамм "марижуана" гиёҳвандлик воситасини 250 минг сўмга сотган пайтда ушланди. У ҳолислар иштирокида кўздан кечирилганда, ёнида оғирлиги 10,66 грамм "марижуана" гиёҳвандлик воситаси борлиги аниқланиб, ашёвий далил сифатида ҳужжатлаштирилди.

Албатта, гиёҳвандликка қарши кураш борасида пухта ўйланган кенг қамровли чора-тадбирлар ўз самарасини бермоқда. Бироқ "Қарс кий қўлдан", деганларидек, ушбу иллатга қарши курашиш, фақат давлат ёки ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларнинг вазифаси деб қарамасдан, бунга барча бирдай масъул бўлгандагина кўзланган натижага эришиш мумкин.

Доимий эътибордаги масала

Шарқий ҳарбий округ ва Фарғона ҳарбий прокуратураларнинг ташаббуси билан Фарғона шаҳар ҳокимлиги ҳамкорлигида Президентимизнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 22 йиллигига бағишланган маросимдаги нутқи ҳамда Қуроли Кучларимиз ташкил этилганнинг 23 йиллиги муносабати билан Ватан ҳимоячиларига йўллаган байрам табригига белгилаган устувор вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида Фарғона гарнизони офицерлар ўйла "Бўш иш ўринлари" меҳнат ярмаркаси ташкил этилди.

Тадбирдан кўзланган асосий мақсад Фарғона ва Марғилон шаҳарларида жойлашган ҳарбий қисм ва муассасаларда хизмат қилаётган ҳарбий хизматчиларнинг иш билан банд бўлмаган оила аъзоларини ҳамда нафақада бўлган ҳарбий хизматчиларнинг касб-хунара коллежларини битир-

ган фарзандларини, шунингдек, Мудофаага қўмақлашувчи "Ватанпарвар" ташкилотиде таҳсил олиб, соғлиғи туфайли муддатли ҳарбий хизматга юборилмаган фуқароларни иш билан таъминлашга қўмақлашдан иборат бўлди. Унда 67 та корхона ва ташкилот 1038 та бўш иш ўринлари билан қатнаш-

ди. Ярмаркага 712 нафар иш излаётган фуқаро, шу жумладан, 82 нафар ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари, 129 нафар нафақада бўлган ҳарбий хизматчиларнинг касб-хунара коллежларини битирган фарзандлари, 5 нафар Мудофаага қўмақлашувчи "Ватанпарвар" ташкилотиде таҳсил олган фуқаролар жалб этилди.

Ярмарка давомида 226 нафар фуқаро, шулар қаторида ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзоларидан 12 нафари ва Мудофаага қўмақлашувчи "Ватанпарвар" ташкилотиде таҳсил олган фуқаролардан 2 нафари ишга жойлашиш учун йўлнамаларни қўлга киритди.

Жорий йилда коллежларни тамомлайдиган ўқувчилардан 150 нафари билан 3 томонлама шартномалар тузилишига эришилди. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг Фарғона вилоят бошқармаси томонидан тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш ис-тагини билдирган 10 нафар коллеж битирувчисига имтиёзли кредитлар олиш

Абдурахим ХУСАНОВ,
Фарғона ҳарбий прокурори

учун сертификатлар берилди. Уларнинг 3 нафари ҳарбий хизматдан нафақага чиққан фуқароларнинг касб-хунара коллежларини битирган фарзандларидир.

Ўз навбатида ярмаркада сайёр ҳуқуқий маслаҳатхона ҳам ташкил этилиб, ҳарбий прокуратура ходимлари томонидан аҳолини иш билан таъминлаш, ижтимоий муҳофаза қилиш масаласидаги меъёрий ҳужжатлар ҳамда янги қонулар, шунингдек, қончилигимизга киритилган ўзгартiriш ва қўшимчаларнинг мазмун-моҳияти хусусида фуқароларга тушунтиришлар ва ҳуқуқий маслаҳатлар берилди.

Таъкидлаш жоизки, ўтказилган меҳнат ярмаркаси унда иштирок этган фуқароларимизнинг меҳнат қилиш, эркин касб танлаш ва адолатли меҳнат шaroитларида ишлаш каби конституциявий ҳуқуқ ва манфаатларини амалда таъминлаш йўналишида алоҳида ўринга эга бўлди.

Тарғибот тадбирлари самараси

Бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси Президентининг кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликини қўллаб-қувватлаш Давлат дастури асосида тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилишга қаратилган фармон ва қарорлари ҳамда ҳуқуқат қороларининг аниқ ва бир вилоят бажарилиши юзасидан СВОЖДЛҚК департаментининг Тошкент хилоат бошқармаси томонидан муайян ишлар амалга ошириб келинмоқда.

Ўтган 2014 йил давомида бошқарма томонидан тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш юзасидан 2106 маротаба тарғибот тадбирлари ўтказилди. Қонунчиликда таъкидланмаган фаолият турлари, жумладан, уларнинг ноқонуний фаолиятига барҳам бериш ва солиқ тўловчи сифатида қайта рўйхатдан ўтказиш, фаолиятига қонуний тус бериш, қўшимча иш ўринлар яратиш учун лозим бўлган ҳуқуқий чоралар қўрилди. Хусусан, департаментнинг Юқоричирчик, Қуйичирчик, Ўртачирчик ва Қибрай туман бўлимлари томонидан ўз ҳудудларида янги тадбиркорлик субъектларини ташкил этиш мақсадида олиб борилган ўрганив ишлари натижасида Юқоричирчик туманида 284 нафар, Қуйичирчик туманида 51 нафар, Қибрай туманида эса 218 нафардан ортиқ фуқаро давлат рўйхатидан ўтмай, тадбиркор-

лик фаолияти билан шуғулланаётганлиги аниқланган. Олиб борилган тушунтириш ишлари давомида қонуний фаолият юритиш ис-тагини билдирган фуқароларга кўрсатилган ҳуқуқий-амалий ёрдам натижасида 50 та янги тадбиркорлик субъектларининг рўйхатга олинишига ҳамда 119 та янги иш ўринларининг яратилишига эришилди.

Прокуратура органлари билан ҳамкорликдаги тадбирларда Қибрай туман ҳудудида ноқонуний ишлаб чиқариш билан шуғулланиб келаётган фуқароларнинг фаолиятига қонуний тус берилиб, турли хилдаги халқ истеъмол молларини ишлаб чиқарувчи 11 та ҳўжалик юритувчи субъектлар рўйхатга олинди, 16 та янги иш ўринлари яратилди. Мисол учун, тегишли тартибда рўйхатдан ўтмасдан сут ва сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш билан шуғулланиб

келаётган фуқаро Р.Шербоевнинг фаолиятига қонуний тус бериш натижасида "Аскаржон барака суд" оилавий корхонаси ташкил этилиб, 3 та янги иш ўрни барпо этилди.

Тадбиркорлик субъектларининг қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш юзасидан ўтган йил давомида келиб тушган 23 та мурожаатнинг барчаси бўйича қонунда белгиланган чоралар қўрилиб, ҳал этилиши таъминланди. Шунингдек, департаментнинг вилоят бошқармаси томонидан фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаоллари билан ҳамкорликда ҳар бир қишлоқ аҳоли пунктларида савдо ва маийш хизмат кўрсатувчи тадбиркорлик субъектларини ташкил этиш ҳамда белгиланган тартибда рўйхатдан ўтмасдан фаолият юритаётган фуқароларнинг фаолиятини қонунийлаштириш мақсадида жойларда тарғибот тадбирлари ўтказиб келинмоқда.

Шерзод МУЗАФФАРОВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг Тошкент вилоят бошқармаси бўлими бошлиғи

Тадбиркор манфраатини йўлида

Иқтисодиётни эркинлаштириш йўлидаги ислохотлар, тадбиркорлик ва ишбилармонликни қўллаб-қувватлашга бўлган эътибор ишлашдан, меҳнат қилман деган, яратувчанлик салоҳиятига эга кишиларга имкон яратмоқда.

Президентимиз мамлакатимизни 2014 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2015 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим йўналишларига бағишланган Вазирилар Маҳкамасининг мажлисида маъруза қилиб, "Хусусий мулк ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш мақсадида бу соҳага тўлиқ эркинлик бериш, бу йўлда гов бўлиб турган барча тўсиқ ва чекловларни бартараф этиш энг муҳим устувор вазифадир", дея таъкидлади. Албатта, бу ташаббус хусусий сектор ағзалари — тадбиркорларнинг ўз ишига бўлган қизиқишини янада орттириб, эртанги кунга бўлган ишончини тобора мустаҳкамлади.

Ўтган йиллар мобайнида мазкур тармок мамлакатимиз иқтисодиётида муҳим бўғинга айланди. Бу ўринда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ҳар томонлама ривожлантириш борасида яратилаётган ҳуқуқий асосларни, давлатимиз томонидан олиб борилаётган оқилона сиёсатни алоҳида эътироф этиш жоиз.

Наманган вилоят прокуратураси органлари томонидан ҳам кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиш ҳамда юритиш учун шарт-шароитлар яратиш, тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари ҳимоясини таъминлашга оид Юрбошимизнинг фармон ва қарорлари талабларидан келиб чиққан ҳолда муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Назорат тадбирларида жойлардаги давлат бошқарув органлари, архитектура ва қурилиш, ер ресурслари ва кадастр хизмати, солиқ, банк идоралари ва маҳаллий ҳокимликлар томонидан тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва эркинликларини бузиш, уларга турли бюрократик тўсиқлар яратиш, фаолиятига асоссиз аралашлиш каби қонунбузилиш ҳолатларига йўл қўйиб, қўллангани аниқланиб, уларни бартараф этиш бўйича тегишли чоралар қўрилмоқда.

2014 йил давомида мазкур йўналишда ўтказилган текширишларда тадбиркорлик субъектларининг фаолиятига тўсиқлик қилиш ва уларнинг ҳуқуқлари бузилиши билан боғлиқ ҳолатлар бартараф этилди. Шунингдек, 1435 нафар тадбиркорнинг ҳуқуқи тикланиб, уларга амалий ёрдам кўрсатилди. Хусусан, 51 нафар тадбиркорлик субъектларига банк муассасаларидан 2338,2 млн. сўм кредит олишда, 74 нафар тадбиркорнинг 179,3 млн. сўм ҳақларини ундиришда, 101 нафар тадбиркорнинг давлат рўйхатидан ўттиришда, 85 нафар тадбиркорга рухсатнома берувчи ҳужжатларни олиб беришда, 24 нафар тадбиркорга бинони ижарага олишда, 33 та тадбиркорлик субъектига 124,7 гектар ер майдони олиб бериш ҳамда 994 нафарига бошқа масалаларда амалий ёрдамлар кўрсатилди. Натихада 240 та қўшимча иш ўринлари яратилди.

Шуни алоҳида қайд этиш жоизки, вилоят прокуратураси органлари томонидан тадбиркорлик субъектлари фаолиятига тўсиқлик қилган мансабдор шахсларнинг жавобгарлик масаласи қатъий ҳал этилиши доимий таъминлаб борилаётган. Жумладан, Янгикўрғон туман прокуратураси томонидан яқка тартибдаги тадбиркор М.Исоқжоновнинг аризаси юзасидан текшириш ўтказилди. Маълум бўлишича, туман Давлат солиқ инспекцияси юридик хизмат маъмурий амалиётни ташкил этиш ва назорат қилиш бўйича бош мутахассис муқаддам ҳўжалик юритувчи субъектларнинг фаолиятига ноқонуний аралашганлиги учун маъмурий жавобгарликка тортилганидан ўзига хулоса чиқармаган экан. Бу шахс 2014 йил 23 август кунги яқка тартибдаги тадбиркор М.Исоқжонов ва С.Содиқованинг фаолиятига тўсиқлик

Музаффар АБДУРАҲМОНОВ,
Наманган вилоят прокурорининг биринчи ўринбосари

қилиб, уларнинг умумий қиймати 1 млн. сўмликдан ортиқ полиз маҳсулотларини тегишли тартибда баённома ёки бошқа ҳужжат расмийлаштирмасдан тортиб олган. Натихада тадбиркорларнинг полиз маҳсулотлари вақтида сотилмай, истеъмолга яроқсиз ҳолга келган. Текшириш якуни бўйича Янгикўрғон туман прокуратураси томонидан ушбу шахсга нисбатан ҳўжалик юритувчи субъектларнинг фаолиятига қонунга хилоф равишда аралашган учун жиноят иши қўзғатилиб, суд ҳукми билан жазо муқаррарлиги таъминланди.

Бундан ташқари, вилоят прокуратураси органлари томонидан ўтказилаётган назорат тадбирларида ҳокимликлар, давлат бошқарув ва назорат-текширув органларининг тадбиркорлик субъектлари фаолиятига дахлдор қарорлари, фармойишлари ва бошқа ҳужжатларнинг қабул қилинишида қонунбузилишларга йўл қўйилаётганлиги ҳам аниқланиб, уларни бартараф этиш бўйича тегишли чоралар қўрилмоқда. Масалан, "Natural Juice" МЧЖда ўтказилган текшириш натижаси бўйича вилоят Давлат солиқ бошқармаси томонидан ҳимоят раҳбари Н.Собиров меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларини ҳамда валюта ва экспорт-импорт операцияларини амалга ошириш тартибини бузган деб топилган ва унга 861 минг сўм маъмурий жарима қўлланилган. Шунингдек, мазкур текширишда вилоят ИИБ Ёнғин хавфсизлиги бошқармаси ҳам ёнғин қоидаларини бузган деб унга нисбатан жарима қўлланган ва ундириб олган.

Текшириш якунига кўра, вилоят прокуратураси томонидан вилоят Давлат солиқ бошқармаси ва вилоят ИИБ Ёнғин хавфсизлиги бошқармаси раҳбарларининг қарорлари ҳуқуқий меъёрларга тўғри келмагани учун уларни бекор қилиш ҳақида протест келтирилди.

Шуни қайд этиш жоизки, туман-шаҳар прокуратураси органлари томонидан фаолиятини тўхтатган ва тугатган тадбиркорлик субъектлари билан учрашиб, бунинг асл сабабларини аниқлаш ҳамда уларнинг фаолиятини қайтадан тиклаш чораларини кўришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Мисол учун, мана шундай тадбиркорлик субъектларидан 12 тасининг фаолияти қайтадан тикланиши таъминланиб, уларга 172 млн. сўм кредитлар олиб берилди. Натихада ушбу қорхоналарда 79 та янги иш ўринлари яратилди.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан қишлоқ жойларида тадбиркорлик субъектларини ташкил этиш ва уларда янги иш ўринларини яратиш бўйича ҳам бир қатор ишлар амалга ошириб келинмоқда. Жумладан, туман прокуратуралари томонидан 2014 йилда вилоятдаги 99 та ҚФЙда 384 та тадбиркорлик субъектлари ташкил этилиб, уларда 688 та янги иш ўринлари яратилди. 156 та савдо, 79 та хунармандчилик, 65 та тикувчилик, 23 та сартарошлик ва бошқа йўналишларда 61 та янги тадбиркорлик субъектлари ташкил этилди.

Умуман олганда эса, вилоят прокуратураси органлари томонидан тадбиркорлик соҳасига оид қонунчилик ижроси бўйича ўтказилган текширишлар якунига кўра аниқланган қонунбузилиш ҳолатларини бартараф этиш ҳақида жойларга 56 та тақдимнома киритилиб, ноқонуний қарорларга нисбатан 158 та протест келтирилди. 99 млн. 300 минг сўмлик зарарларнинг ундирилиши таъминланиб, 945 нафар шахснинг бузилган ҳуқуқлари тикланди.

"Ҳуқуқини билган ҳақини бермас", деган нақл бор ҳалқимизда. Демак, фермерлар ва тадбиркорларнинг ўз ҳақ-ҳуқуқларини яхши билиши, уларнинг қонуний манфаатларини ҳимоялашнинг муҳим шarti ҳисобланади.

Шу маънода айтадиган бўлсак, аграр соҳада иқтисодий ислохотларни, қишлоқда янги мулккий муносабатларни шакллантириш ва мустаҳкамлашда муваффақ, тадбиркорлар, ишбилармонлар ва фермерлар манфаатларини ишончи ҳимоя қилиш бугунги куннинг долзарб вазифаларидандир.

Ҳуқуқий-амалий ёрдам туфайли

Рустам САЙФИЕВ,

Қақшадарё вилоят прокуратураси бўлим прокурори

Мамлакатимиз иқтисодиётининг барча соҳаларида, айниқса, қишлоқ ҳўжалиги тармоғида кенг кўламли ислохотларнинг амалга оширилиши ўз самарасини бермоқда. Бугунги кунда қишлоқ ҳўжалигининг ташкилий-ҳуқуқий шакллари, уни бошқариш тартиби ва ҳўжалик фаолиятини амалга ошириш усуллари, мулк шакллари тубдан ўзгарди. Жумладан, мулкчиликнинг ижара шакллари ва шартномавий муносабатларга асосланган ҳўжалик юритиш тизими замирида фермер ҳўжаликлари ташкил этилди, ривожлантирилди ҳамда такомиллаштириб борилаётган.

Қишлоқ ҳўжалигидаги ислохотлар босқичма-босқич ва тегишли қонун ҳужжатлари асосида амалга оширилаёпти. Бунда "Фермер ҳўжалиги тўғрисида"ги Қонун муҳим ўрин тутиб, қишлоқ ҳўжалигида ишлаб чиқариш ташкил этиш ва юритишнинг асосий шакли сифатида фермер ҳўжаликлари ни жадал ривожлантириш учун зарур ҳуқуқий шарт-шароитлар яратилмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг 2014 йил 24 июлдаги "Қонунчилик ижросини таъминлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонига кўра, вилоят прокуратураси органлари томонидан мазкур ҳужжатда кўрсатилган вазифаларнинг тўлақонли бажарилишини таъминлаш ҳамда қишлоқ ҳўжалигида иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришга оид қонунлар, ҳукумат қарорларида баён этилган талаб ва қоидаларнинг белгиланган муддатларда, тўлиқ ижро этилиши юзасидан доимий прокурорлик назорати ўрнатилган. Бундай назорат тадбирлари фермер ҳўжаликлари ўртасида қонунчилик меъёрлари ва талабларини тўшунтириш ҳамда тарғибот ишлари тўғри йўлга қўйилишини таъминлаш билан бирга, аграр соҳани янада ривожлантиришда ҳам ўзининг ижобий самарасини кўрсатиб келмоқда. Бир сўз билан айтганда, прокуратура ходимлари фермерларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи ишончли ҳамкорга айланди. Хусусан, вилоят прокуратураси органлари томонидан 2014 йилда қишлоқ ҳўжалиги соҳасида қонунчилик ижросини таъминлаш мақсадида 168 та текшириш ва мониторинг ўтказилиб, натижаларига кўра 4153 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилди, қонунга зид бўлган ҳуқуқий ҳужжатларга нисбатан 376 та протест келтирилди. Қонунбузилиш, унинг келиб чиқиш сабаблари ва бунга имконият яратиб бераётган шарт-шароитларни бартараф этиш тўғрисида ваколатли идоралар ва мансабдор шахсларга 219 та тақдимнома киритилди. Шунингдек, содир этилган қонунбузилишнинг хусусиятига қараб, 110 нафар шахс интизомий ва 507 нафар шахс маъмурий жавобгарликка тортилди.

Фуқароларнинг ҳуқуқлари ҳамда юридик шахслар ва давлатнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш борасида фуқароларлик судларига 864 та, ҳўжалик судига 1936 та даъво аризаси киритилди ҳамда қўпол қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан 36 та жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари ташкил этилди. Шунингдек, қўлланилган прокурор назорати ҳужжатлари орқали 2868 нафар шахснинг бузилган ҳуқуқлари тикланди.

Маълумки, қонунларимизда ҳар қилминг нуноси иш шароитларида иш ва меҳнатига яраша адолатли ҳақ

олиши лозимлиги белгилаб қўйилган. Қолаверса, ишчи-хизматчиларга ойлик маошларнинг ўз вақтида тўлаб борилиши иш унумдорлигига эришиш ва самарадорликни оширишнинг асосий шarti ҳисобланади. Вилоят "Қишлоқ-ҳўжаликкимё" худудий акциядорлик жамиятининг Миришкор туман филиалида ўтказилган текширишлар натижаси, афсуски, бунинг аксини кўрсатди. Текшириш жараёнида ушбу қорхонанинг мансабдор шахслари қўпол қонунбузилишларига йўл қўйишгани, яъни тўловларни амалга оширмаган тумандаги қишлоқ ҳўжалиги қорхоналарига 2 млрд. 514 млн. 100 минг сўмлик минерал ўғитларни бериб юборишгани аниқланди. Бунинг натижасида 2014 йил 7 июль ҳолатига кўра филиалнинг жами дебитор қарздорлиги 10 млрд. 36 млн. 300 минг сўмини ташкил этиб, йил бошига нисбатан 2,5 млрд. сўмга ўсишига ва шу даврда 978 млн. 670 минг сўм муддатга ўтган дебитор қарздорлик юзига келишига ҳамда филиалда ишловчи ходимларнинг 69,6 млн. сўм миқдоридagi иш ҳақлари вақтида тўланмасдан қолишига сабабчи бўлиши, филиал ва ходимларнинг қонун билан қўриқланадиган манфаатларига жуда кўп миқдорда зарар етказишган. Шу боис, жамиятнинг мансабдор шахсларига нисбатан Жиноят кодексининг тегишли моддаси билан жиноят иши қўзғатилиб, суд ҳукмига кўра жазо муқаррарлиги таъминланди.

Ер — умуммиллий бойлигимиз. Уни асраб-авайлаш муқаддас бурчимиздир. Афсуски, буни ҳамма ҳам тушуниб етгани йўқ. Прокуратура органлари томонидан ердан фойдаланиш тартибини белгиловчи қонунлар ижроси юзасидан ўтказилган мониторинг ҳам баъзи фуқаролар томонидан бир қатор қўпол қонунбузарликларга йўл қўйилганлиги аниқланди. Мисол учун, Қамаш туманидаги "Ҳайдар Курбон Ҳайит" МЧЖ раиси К.Ҳайдаров туман ҳокимининг қарори билан чорва фермаси учун ажратиб берилган 105,88 гектар ер майдонининг бир қисмини фуқароларга яқка тартибда уй-жой қуриш учун ўлчаб бериб, жами 39 млн. 500 минг сўмга сотиб юборганлиги маълум бўлди. Шунингдек, унинг давлатга галла топшириш шартномасининг режасини ҳам бажармай, эл-юрт манфаатларига жами 128421,7 минг сўмлик зарар етказганлиги аниқланди.

Мазкур ҳолат юзасидан айбдорларга нисбатан Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилиб, суд ҳукми билан жазо муқаррарлиги таъминланди.

Албатта, ҳалол ва самарали меҳнат ҳеч қачон бесамар кетмайди. Ишбилармонлиги билан эл назарига тушиб, маҳсулот етиштиришда юқори натижаларга эришаётган фермерларимиз жуда кўп. Барча турдаги қишлоқ ҳўжалик техникаларига эга бўлган, юқори ҳосил олиш ҳадисини олган фермерларимизга ҳар қанча ҳавас қилсак арзийди. Бир сўз билан айтганда, фермерлар аграр соҳа тарқиқетида ҳал қилувчи кучга айланди. Уларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш прокуратура органларининг муҳим вазифаларидан бири бўлиб қолаверсади.

Мақсадимиз — қонун устуворлигини таъминлаш

*/Давоми.
Бошланиши 1-бетда/*

Аҳолини ижтимоий муҳофазани қилишга доир қонунлар ижросига алоҳида эътибор қаратилиб, прокуратура органлари томонидан бир қатор ишлар амалга оширилди.

Мониторингга олинган йирик корхоналарда иш ҳақида қардорликлар аниқланиб, Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси аралашуви билан 27,2 млрд. сўм пул маблағининг тўлиғи таъминланди. Жумладан, Қорақалпоғистон Республикаси прокуратураси томонидан фуқаро С. Султанова ва бошқаларнинг Хўжайли туманидаги Тахиятош иссиқлик электр станцияси ОАЖ томонидан иш ҳақи берилмаганлиги ҳақидаги мурожаати ўрганиб чиқилди ва жамиятнинг 1129 нафар ишчидимларининг иш ҳақлари тўлиғи таъминланди, уларнинг ҳуқуқлари тикланди.

Мана шу ҳолат, яъни фуқароларнинг бузилган ҳуқуқлари прокуратура аралашуви билан тикланаётганлиги аҳолининг прокуратура органларига умид билан, ишонч билан мурожаат этишларига сабаб бўлмоқда. Шундан келиб чиқиб айтадиган бўлсак, 2014 йилда прокуратура органларига келиб тушган мурожаатларнинг 2934 таси ҳал этилиб, 808 таси қаноатлантирилди, 3651 нафар фуқаро бевосита қабул қилинди ва 2405 нафар шахснинг ҳуқуқлари тикланди.

Масалан, Беруний тумани "Бийбазар" ОФЙ ҳудудида яшовчи фуқаро С.Бегиев ва бошқаларнинг нотузаржой бинода болалар боччасини ташкил қилиш бўйича мурожаати ўрганиб чиқилиб, прокуратуранинг аралашуви билан мактабга таълим муассасасини ташкил қилиш ҳақида туман ҳокимининг фармойиши қабул қилиниши таъминланди.

Маълумки, мамлакатимизда тадбиркорларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳар томонлама ҳимоя қилиш, улар учун турли имтиёз ва преференциялар яратиш давлатимиз сийёсатининг асосий йўналишларидан бири ҳисобланади. Чунки тадбиркорлар ишнинг кўзини билладиган, ҳалол меҳнати билан ўзи ҳам бой бўлиб, мамлакат иқтисодиётининг юқалишига ҳам ҳисса қўшадиган инсонлардир. Шу боис прокуратура органлари томонидан тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш масалалари юзасидан тадбиркорлар, фермерлар иштиракида 701 та учрашув ўтказилди. Прокуратура аралашуви билан республика бўйича жами 127 та корхонанинг фаолияти қайта тикланди.

Олиб борилган назорат тадбирларида шунингдек, маҳаллий давлат ҳокимияти ва назорат органлари томонидан тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари чеklangан ҳолатлар ҳам аниқланди, қонуний чоралар кўрилди.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг соҳавий буйруқлари талабларига би-

ноан маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ва бошқа органларнинг тадбиркорлик субъектлари фаолиятига оид ҳуқуқий ҳужжатлари ўрганилиб, 26 та норматив-ҳуқуқий ҳужжатга протест келтирилиб, қонунга зид ҳужжатлар бекор қилинди. Тадбиркорларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш бўйича 26 та тақдиминома киритилди ва 19 нафар мансабдор шахс интизомий ва маъмурий жавобгарликка тортилди. Тадбиркорларга етказилган 331,5 млн. сўмлик зарарни ундириш учун 55 та ариза киритилиб, 125 нафар тадбиркорнинг бузилган ҳуқуқлари тикланди.

Бевосита прокуратура органларининг қонуний кўмаги билан тадбиркорлик субъектларига 952 млн. сўмдан ортақ кредит маблағлари ажратилди. Хусусан, Қўнғирот туманида "Қўнғирот грилл" хусусий корхонасида "Халқ банки" туман бўлимининг 100 млн. сўм кредит ажратилиши таъминланди, қўшимча 5 та иш ўрни яратилди.

Худди шу каби электр ва иссиқлик энергияси, табиий газ ва ичимлик сувини истеъмолчиларга етказиб бериш, аҳоли ва ҳўжалик юритувчи субъектларга бошқа турдаги коммунал хизматлар кўрсатиш борасидаги қонун ҳужжатларининг ижросини таъминлаш борасида ҳам мунтазам равишда прокурор назорати тадбирлари олиб борилди. Аниқланган қонунбузилиши ҳолатларини бартараф қилиш

юзасидан 547 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилиб, 327 нафар масъул ва мансабдор шахс интизомий ва маъмурий жавобгарликка тортилди. Қўпол қонунбузилиши ҳолатлари юзасидан 6 та жиноят иши кўзга тилиди. Мисол учун, ўтказилган назорат тадбирлари давомида Амударё туманидаги "Дунё" хусусий корхонаси мансабдор шахслари электр таъминоти корхонаси билан шартнома тузмасдан, ўзбошимчилик билан электр тармоқларига улашиб, давлат ва жамият манфаатларига 228,2 млн. сўмлик зарар етказганлиги юзасидан жиноят иши кўзга тилиб, жазо муқаррарлиги таъминланди.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 3 августдаги "Қишлоқ ҳойларида уй-жой қурилиши кўламини кенгайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори ижроси юзасидан мунтазам равишда назорат тадбирлари олиб берилмоқда.

Назорат тадбирларида аниқланган қонунбузилиши ҳолатларини бартараф қилишга қаратилган 20 тадан ортиқ таъсир чоралари қўлланилди, 10 та ҳолатда жиноят иши кўзга тилиб, давлат ва жамият манфаатларига етказилган 1,5 млрд. сўмлик зарар тергов даврида ундирилди. Масалан, Беруний туманидаги "Уллу боғ евро қурилиш" МЧЖ мансабдор шахслари ҳужжатларни қалбақлаштириб, бажарилмаган 550,6 млн.

сўмлик қурилиш ишларини қўшиб ёзиш орқали жуда кўп миқдордаги маблағни талон-торож қилганлиги учун жиноий жавобгарликка тортилиб, етказилган зарарнинг тергов даврида тўлиқ ундирилиши таъминланди.

Прокуратура органлари фаолиятида вояга етмаганларга оид қонунлар ижросини назорат қилиш ҳам муҳим ўрин тутди. Бу борада амалга оширилган ишларнинг самараси сифатида умумтаълим мактаблари битирувчиларининг таълимнинг кейинги босқичига жалб этилганини таъкидлаш жоиз.

Зиммамизга юклатилган вазифаларни бажариш жараёнида прокуратура халққа қанча яқин бўлса, одамларнинг унга бўлган ишончи шунча юксак бўлиши барчамизга аён. Шу боис прокуратура органлари фаолиятида ошкораликни таъминлаш, жамиятда ҳуқуқий маданиятни юқалтириш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш мақсадида 5656 та тарғибот тадбирлари ўтказилди, шу жумладан, оммавий ахборот воситалари орқали 1103 та чиқиш қилинди.

Хулоса сифатида айтмоқчимизки, қонунларга оғишмайриё этилгандагина давлат ҳам, жамият ҳам тараққий этади. Халқ орасида бунёдкорлик ишларига интилиш муҳити, эртанги кунга ишонч қарор топади. Бизнинг мақсадимиз эса қонун устуворлигига эришишдир.

Чора-тадбирлар самараси

СВОЖДЛҚК департаментининг Навоий вилоят бошқармаси ҳамда унинг ҳудудий бўлимлари томонидан тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш, солиқ тўловчилар сонини кўпайтириш, қўшимча иш ўринларини яратиш орқали солиқ базасини кенгайтириш, солиқ ва валютага оид жиноятлар, коррупция, хуфийна иқтисодиётга қарши курашиш борасида ўтган 2014 йилда муайян ишлар амалга оширилди. Телевизионе, радио, матбуот, шунингдек, уй-жой мулкдорлари ширкатлари, маҳалла, корхона ва муассасаларда жамоалар билан учрашувлар ташкил қилиш орқали фуқароларни давлат томонидан белгиланган тартибда тадбиркорлик фаолияти билан шугулланишга жалб қилишга алоҳида эътибор қаратилди.

Хуфийна иқтисодиётга қарши курашишга қаратилган тадбирлар доирасида қонуний асосда ишлаб чиқариш билан шугулланаётган фуқароларни рағбатлантириш, аксинча, яширин, ноқонуний равишда ишлаб чиқариш билан шугулланаётганларнинг фаолиятига барҳам бериш, ҳуқуқий таъсир чораларини кўрсатиш билан чекланиб қолмай, уларни солиқ тўловчи сифатида рўйхатдан ўтказиш, фаолиятига қонуний тус бериш, стандарт талабларига мос, сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаришини йўлга қўйиш, имкон даражасида фаолиятини янада кенгайтириб, қўшимча иш ўринлари яратиши учун лозим бўлган чоралар кўрилмоқда. Натижада муқаддам ноқонуний фаолият юритган, шунингдек, тадбиркорлик фаолиятини тўхтатган ҳамда тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўймоқчи бўлган ҳўжалик юритувчи субъектлардан 94 тасига амалий ёрдам кўрсатилиб, 180 та янги иш ўринларининг яратилишига эришилди.

Бошқарма ва унинг ҳудудий бўлимлари томонидан 9 та ҳўжалик юритувчи субъектларга қонуний равишда фаолиятларини йўлга қўйиш учун банк муассасаларидан жами 408,5 млн. сўмлик кредит ажратилишида амалий ёрдам берилди. Чунончи, Навоий шаҳрида ўз фаолиятини қайта тиклаган "Фарида Азиз Плюс" хусусий корхонасига АТБ "Микрокредитбанк"дан 48 млн. сўмлик кредит маблағи олиб берилишида ёрдам кўрсатилиши натижасида 7 та янги иш ўринлари яратилишига эришилди.

2014 йил декабрь ойида бўлим ходимлари томонидан Зарметан ҚФЙ ҳудудида ўтказилган тадбир давомида фуқаро Ҳ.Ҳикматов давлат рўйхатидан ўтмасдан, ҳужжатсиз брусчатка ишлаб чиқариш фаолияти билан шугулланиб келаётганлиги аниқланган. Шу ҳолат бўйича фуқаро Ҳ.Ҳикматов билан олиб борилган тушунтиришлар натижасида "Пирамида брусчатка сервис" МЧЖни ташкил қилиш билан биргаликда, 3 та иш ўрни барпо этилди.

Жиноятларни бевосита тезкор-тахлилий йўллар билан аниқлаш орқали солиқ базасини кенгайтириш ишлари ҳам янада кучайтирилди. Ўтказилган тезкор-тахлилий тадбирларда 256 та жиноят фош этилди. Бюджетга 20,3 млрд. сўм қўшимча маблағларнинг ҳисобланиши ва 15,1 млрд. сўм ундирилиши таъминланди.

Хорижий валютанинг ноқонуний айланмасига қарши курашиш ишлари учун қўйилди, бу борада ўтказилган кенг қамровли тадбирлар натижасида 36 та ҳуқуқбузарликлар аниқланиб, 4 та жиноят ва 32 та маъмурий ишлар кўзга тилиди. Ҳуқуқбузарлардан 52,8 миң АҚШ доллари, 423,5 миң Россия рубли, 185,2 миң қозоқ тенгеси ҳамда 56,8 миң сўм олиб қўйилди. Жумладан, фуқаро Ф.Асадов 2014 йил 4 июлда МЖТКнинг 170-моддаси билан маъмурий жавобгарликка тортилган бўлса-да, ўзига тегишли хулоса чиқармасдан, 2014 йил 16 декабрда Н.Юлдошевдан 200 АҚШ долларини ва Ш.Қурбоновадан 200 АҚШ долларини сотиб олган вақтида ушланган. Шунингдек, Ф.Асадовнинг ёнидан сотиш мақсадида олиб юрган 1112 АҚШ доллари, 83200 Россия рубли, 5700 қозоқ тенгеси ва 9 миң. 246 миң сўм ашёвий далил сифатида олиб қўйилди.

Ҳисобот даврида жиноий даромадларни легаллаштиришга оид 4 та жиноят фош этилди. Жумладан, "Хаққул улгуржи савдо" МЧЖ раҳбари А.Ҳаққуловнинг 2013 йилнинг 3-чораги ва 2014 йилнинг 1-чорагида жами 57 миң. 800 миң сўмлик ягона солиқ тўловларини тўлашдан қасддан бўйин товлал

Акобир АҲМЕДОВ,

СВОЖДЛҚК департаментининг
Навоий вилоят бошқармаси
бошлиғи ўринбосари

келганлиги, 3 млрд. 5 млн. сўмлик цемент маҳсулотлари сотувидан тушган нақд пул маблағларини банк муассасасига топширмаганлиги ва 1 млрд. 300 млн. сўм пул маблағларини турли ҳўжалик юритувчи субъектларга Низом жамғармасини шакллантириш учун ўтказиб бериб, жиноий фаолият натижасида олинган даромадларини легаллаштирганлиги аниқланиб, қонуний чоралар кўрилди.

Коррупция ҳолатларига қарши курашиш бўйича ўтказилган тадбирларда хизмат ваколатларини суистеъмол қилган 11 нафар ҳокимият, 2 нафар солиқ, 18 нафар банк, 1 нафар ички ишлар ходими ва 53 нафар бошқа назорат органлари ходимларига нисбатан 56 та жиноят ишлари кўзга тилиб, жазо чоралари қўлланилди.

Навоий техника-иқтисодиёт коллежи жисмоний тарбия фани ўқитувчиси Э.Жуманазарова Навоий Маданияти ва санъат коллежи жисмоний тарбия фани ўқитувчиси Д.Мухаммедова билан ўзаро тил бириктириб, Навоий Маданияти ва санъат коллежи ўқувчиси Г.Фоғуржановани ушбу коллежнинг "Хор дирижёрлиги" йўналишидан "Музыка назарияси" йўналишига ўтказиб бериш эвазига Д.Сайдуллаевадан 915 миң сўм пул олган вақтида ушланган.

/Давоми 6-бетда/

Семинар

Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ёритиш бўйича Республика матбуот марказида журналистлар учун Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ёритишда оммавий ахборот воситалари иштирокининг долзарб масалаларига бағишланган онлайн-семинар бўлиб ўтди.

Сайлов жараёни

уни ёритишда оммавий ахборот воситаларининг роли

Дўстбек СУЛАЙМОНОВ,
«Huquq»

Семинар оммавий ахборот воситалари вакиллари билан миллий сайлов қонунчилигимизга оид ҳуқуқий билимларини янада ошириш, сайлов жараёнини тезкор ва ҳолис ёритишда журналистлар иштироки билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилиш мақсадида ташкил этилди.

Унда Марказий сайлов комиссияси аъзолари, миллий экспертлар, давлат ва нодавлат оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди. Мамлакатимиз ҳудудлари билан видео-алоқа орқали семинар мавзуларини онлайн режимида муҳокама қилишда ҳудудий матбуот марказлари ходимлари ва ҳудудий оммавий ахборот воситалари вакиллари ҳам қатнашди.

Марказий сайлов комиссияси раиси М.Абдусаломов жорий йилнинг 29 март куни бўлиб ўтадиган Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови мамлакатимизда амалга оширилаётган демократик, ижтимоий-сиёсий ва социал-иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришда катта аҳамиятга эга муҳим сиёсий воқеа эканини таъкидлади.

— Юртимизда демократик сайловларни ташкил этиш яширин овоз беришга асосланган бўлиб, қолган барча жараёнлар очик, ошқора ва транспарентлик асосида ўтказилади, — деди М.Абдусаломов. — “Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида”ги Қонунга мувофиқ, сайлов комиссиялари фуқароларга сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича ўз фаолияти, сайлов комиссиялари тузилгани, улар жойлашган манзил ва иш вақти ҳақида маълум қилади, уларни сайловчилар рўйхати, сайловда иштирок этаётган сиёсий партиялар рўйхати, Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодлар тўғрисидаги маълумотлар билан таништириб, овоз бериш ва сайлов якунларидан хабардор қилади. Сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишга доир барча тадбирларда, шунингдек, ҳар бир сайлов участкасида сайлов куни овоз бериш хоналарида ва овозларни санаб чиқишда Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодлар курсатган сиёсий партиялардан кузатувчилар, журналистлар, хорижий давлатлар, халқаро ташкилотлар ва ҳаракатлардан кузатувчилар қатнашиш ҳуқуқига эга. Сайлов жараёнининг очик ва ошқоралигини таъминлашда оммавий ахборот воситалари муҳим ўрин тутади. Ўзбекистон оммавий ахборот воситалари сайлов жараёнида фаол иштирок этмоқда. Сайлов комиссияларининг барча тадбирлари журналистлар иштирокида ўтказилмоқда. Мавзуга оид телекўрсатув ва радиокўрсаткичлар мунтазам эфирга узатишмоқда, сайловчиларга сайлов жараёни босқичларини ташунтирадиган роликлар намойиш этилмоқда. Сайлов кампанияси босма ва интернет нашрларда ҳам кенг ёритилмоқда.

Иштирокчилар Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодларнинг сайловда ташвиқоти қизгин паллага кирган шу кунларда оммавий ахборот воситаларининг аҳамияти янада ортиб бораётганини таъкидлади. Сайлов қонунчилигига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодларга сайловда ташвиқотини ўтказишда оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишда тенг ҳуқуқ берилган.

Тадбирда оммавий ахборот воситалари сайлов жараёнининг барча тадбирларини ва Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодларнинг сайловчилар билан учрашувларини ёритишда қонунчиликка, ҳолислик, бетарафлик ва адолатлилик принципларига қатъий риоя этиши зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

Семинарда Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишнинг ҳуқуқий асослари, очиклик ва ошқоралик принципларини очиб берадиган, сайлов кампаниясининг барча босқичлари ҳақида жамоатчиликни хабардор қилишга доир маърузалар тингланди.

Ўзаро мулоқот ва фикр алмашиш шаклида ўтказилган тадбирда иштирокчиларни қизиқтирган саволларга атрафлича жавоб қайтарилди.

Юридик шахслар учун янги имтиёз ва преференциялар

Солиқ ва бюджет сиёсатининг асосий йўналишлари доирасида, шунингдек, бюджет қонунчилигини такомиллаштириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг 2014 йил 4 декабрдаги “Ўзбекистон Республикасининг 2015 йилги асосий макроеқтисодий кўрсаткичлари прогнози ва Давлат бюджети параметрлари тўғрисида”ги Қарори асосида солиқ қонунчилигида, шунингдек, 2015 йил солиқ ва бошқа мажбурий тўловлар ставкаларида бир қатор ўзгаришлар бўлди.

Хусусан, 2015 йилнинг 1 январидан бошлаб, юридик шахслардан олинадиган фойда солигининг ставкаси 8 фоиздан 7,5 фоизга, микрофирма ва кичик корхоналар ҳисобланадиган қурилиш корхоналари учун ягона солиқ тўлови ставкаси 6 фоиздан 5 фоизга пасайтирилди. Транспорт воситаларига бензин, дизел ёқилгиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ ставкалари жорий йилдан бошлаб бензин ёқилгисига — 1 литр учун 290 сўм, 1 тоннага 385 минг 200 сўм, дизел ёқилгисига — 1 литр учун 290 сўм, 1 тоннага 352 минг 400 сўм, суюлтирилган газга — 1 литр учун 200 сўм, сикилган газга — 1 куб метр учун 240 сўм қилиб белгиланди.

Бунда автомобилларга ёқилги қуйиш шохобчалари орқали бензин ва дизел ёқилгиси реализация қилишда транспорт воситаларига бензин, дизел ёқилгиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ 1 литр ҳисобида, бошқа ҳолларда эса 1 тонна ҳисобида ҳисоблаб чиқарилади. Микрофирмалар, кичик корхоналар ҳамда фермер хўжаликлари учун ягона ижтимоий тўлов ставкаси меҳнатга ҳақ тўлаш фондига нисбатан 2014 йилда амалда бўлган 25 фоиз ўрнига 15 фоиз миқдоридан белгиланди.

Бошқа тўловчилар учун ягона ижтимоий тўлов ставкаси 2014 йил даражасида 25 фоиз миқдоридан сақланиб қолди. Шу билан бирга, илгари жорий этилган солиқ имтиёзларининг амал қилиш мuddатлари 2018 йил 1 январга қадар узайтирилди. Булар, жумладан, қуйидагилар:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 5 майдаги “Микрокредитбанк” акциядорлик тижорат банкни ташкил этиш тўғрисида”ги Фармонининг 8-банди 1-хатбошида кўзда тутилган “Микрокредитбанк”га берилган имтиёзлар, жумладан, фойда ва мол-мулк солиқлари тўлашдан озод қилиниши бўйича имтиёзлар;

Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 3 сентябрдаги “Бюджет ташкилотларини маблағ билан таъминлаш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги Қарорининг 3-бандида белгиланган манбалардан қўшимча даромад олувчи бюджет ташкилотларига Давлат бюджетига ундирилмайдиган солиқлар ва йиғимларнинг барча турларидан озод қилиш бўйича имтиёзлар;

Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 12 июндаги “2001/2002 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таъ-

лим муассасаларига қабул тўғрисида”ги Қарорининг 9-бандида белгиланган тўлов-контракт асосида кадрларни тайёрлаш учун тушадиган маблағлардан олий таълим муассасаларини (моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, ўқув жараёнини замонавий таълим воситалари билан таъминлаш, олий таълим муассасалари ходимларини моддий рағбатлантириш учун мақсадли фойдаланиш шarti билан) солиқлар ва давлат мақсадли жамғармаларига ажратмалардан озод этиш бўйича имтиёзлар;

Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 1 июндаги “Ўзбекистонда футболни ривожлантириши кўллаб-қувватлаш масалалари тўғрисида”ги Қарорининг 1-бандида белгиланган профессионал футбол клублари, Ўзбекистон Футбол Федерацияси ва унинг ҳудудий бўлинмалари республикада ишлаб чиқарилмайдиган, стадионларни реконструкция қилиш ва футбол клубларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун зарур бўлган четдан келтириладиган жиҳозлар, асбоб-ускуналар ва материаллар учун божхона тўловларини (божхона расмиёлаштируви йиғимлари бундан мустасно) ҳамда солиқлар ва йиғимларнинг барча турларини (ягона ижтимоий тўловдан ташқари) тўлашдан озод этилиши (бўшаб қоладиган маблағларни футболни ривожлантиришга мақсадли йўналтириш шarti билан) бўйича имтиёзлар.

Шу билан бирга, Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 29 июндаги Қарори билан тасдиқланган Хўжалик юритувчи субъектлар томонидан хорижий валютадаги тушумни мажбурий сотиш Тартибининг 3-бандига киритилган ўзгаришларга асосан, микрофирма ва кичик корхоналар томонидан экспорт қилишдан тушган хорижий валютани мажбурий сотиш бўйича имтиёз қўлланилмайдиган товарлар рўйхати кенгайтирилиб, унга кўра қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ва ёввойи ўсимликлар, табиий газ (шу жумладан транзит), мис штейни, цементацион мис (чўкинди мис), мис таёқчалар ва профиллар ҳамда мис симлар бўйича экспорт қилишдан тушган хорижий валюта тушумларидан мажбурий сотув имтиёз қўлланилмаган ҳолда амалга оширилди. Бунда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ва ёввойи ўсимликлар экспортдан келадиган валюта тушумларидан 25 фоиз миқдоридан мажбурий сотув амалга оширилди.

Ўзбекистон Республикаси

Хуршид УСМОНОВ,
Бош прокуратура бошқарма
прокурори

Президентининг 2014 йил 7 апрелдаги “Ўзбекистон Республикасида инвестиция иқлими ва ишбилармонлик муҳитини янада такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармонининг 8-банди 3-хатбошига ўзгариш киритилиб, янгидан ташкил этилган кичик тадбиркорлик субъектлари (чакана савдо ташкилотларидан ташқари) давлат рўйхатидан ўтган санадан бошлаб 6 ой давомида, агар мазкур мuddатда улар ўз эҳтиёжлари учун объектлар қурган тақдирда, қуриб битказилган объектни қабул қилиш ҳужжати тасдиқланган санадан бошлаб 6 ой ўтгунча, бироқ уларнинг давлат рўйхатидан ўтганидан сўнг бир йилдан кўп бўлмаган даврда ягона солиқ тўлови ва ягона ижтимоий тўловни ушбу тўловларнинг тасдиқланган энг кам миқдорларини ҳисобга олманган ҳолда тўлашиши белгиланди.

Микрофирма ва кичик корхоналарни ҳамда ёшларни тадбиркорликка кенг жалб этишни янада рағбатлантириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 28 июлдаги “Таълим муассасаларининг битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармонининг 1-банди 1-хатбошига ўзгариш киритилиб, микрофирма ва кичик корхоналар томонидан республиканинг касб-хуналар коллежлари, академик лицейлари ва олий таълим муассасалари битирувчилари билан меҳнат шартномалари тузилганда, банд ходимларнинг ўртача йиллик сони қонун ҳужжатларида белгиланган чекланган нормативи 20 фоиздан 50 фоизга оширилди.

“Ўзбекистонлисанот” давлат акциядорлик компанияси корхоналарига контракт тузиш пайтида вужудга келган жаҳон нархларидан паст бўлмаган нархлар бўйича эркин муомаладаги валютага (қўшилган қиймат солигини ноль ставка бўйича ҳисоблаган ҳолда) ички бозорда ярим тайёр тўқимачилик маҳсулотларини (кавала, газмол, трикотаж полотно ва пахтани йиғириш чиқиндиларини) харид қилишига истисно тариқасида рухсат бериш тартибиде ушбу ярим тайёр маҳсулотлардан ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг қамиди 80 фоизини экспортга йўналтириш шarti бекор қилинди.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик мамлакат тараққиёти ва жамият фаровонлигини оширишда муҳим омили эканлигини ҳисобга олиб, уларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, тадбиркорликни кўллаб-қувватлашдек эзгу мақсад фаолиятимизнинг устувор йўналишларидан бири бўлиб қолаверди.

Баркамол авлод — юрт истиқболи

Юртимиз мустақиллигининг дастлабки йиллариданоқ давлатимиз томонидан фарзандларимизни соғлом ва баркамол вояга етказишга катта аҳамият берилмоқда. Уларнинг маънавий, ахлоқий жиҳатдан комил инсон бўлиб вояга етиши йўлида барча зарур шароитлар яратилмоқда. Шунга мос ҳолда, мустақиллик фарзандлари ҳаётимизнинг ҳал қилувчи кучига айланиб бормоқда.

Бугун ўқувчиларнинг қизиқиши ва эҳтиёжига мос равишда касбий сифатлари, ижодий қобилияти ва интеллектуал салоҳиятини ривожлантириш учун зарур шароитлар яратиш, шунингдек, баркамол шахсни шакллантириш, уларни она Ватанга муҳаббат, фуқаролик масъулиятини оширган ҳолда, миллий маданият ва умуминсоний қадриятларга ҳурмат руҳида тарбиялаш каби тадбирлар муҳим ўрин тутди.

Ўқувчи шахсини ривожлантириш ва унинг касб-ҳунар таълими йўналишини мустақил танлашда мактабдан ташқари таълимнинг аҳамияти беқиёсдир. Мактабларда ташкил этилган фан ва касбга йўналтирилган тўғрақаракл ўқувчи-ёшларнинг эҳтиёжларини тўла қондиришда муҳим ўрин тутди. Мактабдан ташқари таълим — узлуксиз таълимнинг ажралмас қисми бўлиб, ижодкор, ижтимоий фаол, маънавий баркамол шахсининг шаклланиши ва юқори малакали рақобатбардор кадрлар тайёрлашда муҳим омиллардан бири ҳисобланади. Шунингдек, мактабдан ташқари таълим ёшларнинг иқтисодини эрта аниқлаш, уни доимий такомиллаштириб бориш ҳамда амалий кўникма ҳосил қилиши учун хизмат қилади.

Бугунги кун тажрибаси илм-фан, таълим ва тарбия фақатгина назариядан иборат эмаслигини кўп бора исботлаб берди. Мутахассисларнинг маълумотига кўра, ўқувчилар эшитганларининг учдан бир қисмини, кўрганларининг 60 фоизини, ўз қўлларини билан санаб, кузатиб, ҳис қилганларининг 100 фоизини ёдда сақлаб қолар экан. Шунинг учун, ўқувчиларнинг дарсда ўқув фанларидан олган назарий билимларини амалиётда мустаҳкамлаш орқали таълим самарадорлигига эришишга шароит яратиб бериш лозим.

"Кадрлар тайёрлаш миллий дастури"да узлуксиз таълим тизимининг муҳим бўлини

ҳисобланган мактабдан ташқари таълимни ривожлантириш, унинг тузилмаси ва мазмун-моҳиятини янгилаш билан боғлиқ вазифаларни ҳал этиш учун куйидагиларни амалга ошириш зарурлиги белгиланган:

— шахсга таълим бериш ва уни камол топтиришга йўналтирилган хизматлар кўрсатувчи муассасалар тармоғини кенгайтириш ва бундай хизматлар турларини кўпайтириш;

— миллий педагогик кадрларга асосланган ва жаҳондаги илгор тажрибани инобатга олувчи дастурлар ва услубий материаллар ишлаб чиқиш;

— ўқувчиларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш, шу жумладан, оммавий спорт ва жисмоний тарбия-соғломлаштириш тадбирлари, болалик ва шаклланиш тиклаш ҳамда амалиётга жорий этиш.

Мазкур вазифалардан келиб чиққан ҳолда, мактабдан ташқари таълимнинг замонавий тизими миллионлаб таълим олувчиларга хоҳишлари, қизиқишлари ҳамда имкониятларига яраша бадий ва техник ижодиёт, сайёҳлик-ўлкашунослик ва экологик-биологик фаолият, спорт ва тадқиқотчилик ишлари билан шуғулланиш имконини беради.

Инсон ўзи қизиқиб танлаган касбининг устаси бўлса, ризқ-насиба бутунлиги, дастурхон тўқинлиги каби онгли ҳаёт кечириши учун зарур моддий истақлар, ҳаётдан мазмун ва ҳаловат топишдек маънавий эҳтиёж уйғунлигига эришади. Истиклол йилларида юртимиз таълим тизимида амалга оширилаётган туб ўзгаришлар ана шу эзгу мақсадларга, халқимизнинг эзгу интилишлари негизи бўлган баркамол авлод орасини рўйга чиқаришга хизмат қилмоқда.

"Ҳар қайси ота-она, устоз ва мураббий ҳар бир бола тим-солида, аввало шахсни кўриши зарур. Ана шу оддий талаблардан келиб чиққан ҳолда фарзандларимизни мустақил ва кенг фикрлаш қобилиятига эга бўлган, онгли яшайдиган комил инсонлар этиб вояга етказиш таълим-тарбия соҳасининг асосий мақсади ва вазифаси бўлиши лозим", деб таъкидлайди муҳтарам Президентимиз Ислам Каримов "Юксак маънавият — енгилмас куч" асарига.

Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан мамлакатимизда узлуксиз таълим тизимининг жорий қилиниши натижасида мустақил фикрловчи, ўз ақли, тафаккури ва салоҳиятини тўла намоён эта олувчи, масъулиятли, кенг дунёқарашга эга бўлган, озода ва ҳур фикрли инсон — Баркамол шахсни тарбиялаш умумий мақсадга айланган. Бунда ҳар бир боладаги интеллектуал салоҳиятни, ички қувват ва истеъдодни юзага чиқариш учун зарур шарт-шароит яратишга устувор аҳамият қаратилаётган. Бу эса фарзандларимизни гўдақлик давридан то вояга етгунча, аниқ мақсадли дастур асосида жисмонан, ақдан ва маънан юксалтиришда мустаҳкам замин бўлиб хизмат қилади.

Юртимизда ўсиб келаётган ёш авлоднинг ижодий қобилиятини аниқлаш ва ривожлантириш, ўқувчилар қалбига меҳнатсеварлик туйғуларини сингдириш, шунингдек, уларни бўш вақтдан оқилона фойдаланишга йўналтириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси

си Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 28 февралдаги "Мактабдан ташқари таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарорига асосан, ҳар бир туман ва шаҳарда биттадан, шунингдек, биттадан вилоят болалар маркази, Қорақалпоғистон Республикасида эса Республика болалар маркази ва Тошкент шаҳрида техник ижодкорлик, бадий ижодиёт, ўлкашунослик ва экология йўналишларидаги урта республика болалар марказлари, жами 211 та "Баркамол авлод" болалар маркази ташкил этилди. Марказларда ташкил этилган тўғрақаракл болаларнинг эҳтиёжлари ва қизиқишларига мувофиқ, уларнинг ижодий ва бадий қобилиятини ривожлантириш, уларнинг фойдали дам олишини ташкил этиш учун барча шароитлар яратилди.

2011-2014 йиллар мобайнида республикамизда янгидан ташкил этилаётган "Баркамол авлод" болалар марказлари мукамал таъмирланиб, жиҳозланди.

Мазкур марказлар кўп тармоқли бўлиб, фаолият юритадиган ҳудудининг хусусияти, ўқувчиларнинг қизиқишлари ва эҳтиёжларига кўра, уларнинг ижодий имкониятларини янада ривожлантиришга қаратилган техник, бадий ижодиёт, ўлкашунослик ва экология йўналишларини ўз ичига олган ҳолда фаолият кўрсатади. Шунингдек, марказ тасарруфидида сайёҳлик базалари ва ўқув тажриба-синво майдончалари ташкил этилиши ҳам кўзда тутилган.

Фаррух АЛИЕВ,
Бош прокуратура бўлими
прокурори

Марказ 6 ёшдан 16 ёшгача бўлган болаларга уларнинг ҳар томонлама соғлом камол топиши ва бўш вақтларини мазмунли ўтказиши учун кенг имкониятлар яратади.

"Баркамол авлод" болалар марказлари мактабдан ташқари таълим муассасаси бўлиб, уларнинг зиммасига ўқувчиларга қўшимча таълим бериш, мактабдан ташқари бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш, миллий ва умумбашарий қадриятларга асосланган ҳолда юксак маънавий-ахлоқий қадриятларни тарбиялаш, ўз Ватани ва халқига садоқат, афро-муҳитга онгли муносабатда бўлиш туйғусини ривожлантириш, аждодларимизнинг бой тарихи, маданий мерослари ва миллий қадриятларини ёш авлодга етказиш вазифалари юклатилган.

Марказларда таътил пайтида ўқувчиларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш, дам олишларини тўлақонли амалга ошириш мақсадида муассасалар ва маҳаллаларда ота-оналар (ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар) билан ҳамкорликда турли йўналишдаги оммавий тадбирларни ташкил этиш мумкин. Марказ ўрнатилган тартибда вазирлик ва идоралар, олий таълим муассасалари, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши, илмий-тадқиқот институтлари, ижодий уюшмалар, жамғармалар, бошқа ташкилотлар, маҳаллалар, ота-оналар (ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар) билан узвий ҳамкорликда иш олиб боради.

Хулоса қилиб айтганда, ўз малакаси ҳамда ижодкорлик маҳоратини ривожлантираётган, қадимий анъаналаримизни кўнгил билан ўрганаётган ўқувчи-ёшларнинг бу борадаги фаолиятларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш уларнинг турли халқроқ фестивалларда иштирок этиши, бу орқали жаҳонда ўзбек миллий маданиятини намойиш этиши, шу билан бирга, ёшлар орасида турли ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишда ҳам муҳим аҳамият касб этади.

Чора-тадбирлар самараси

[Давоми. Бошланиши 4-бетда]

Коррупциянинг ижтимоий хавфи кўриниши — порахўрликка қарши курашиш борасидаги тадбирларда 5 та жиноят фож этилди. Хусусан, НКМК Шимолий кон бошқармасига қарашли 14-сонли касабга уюшма қўмита раиси А.Қобилов 1-автомобил хайдовчиси А.Турсуновга оилавий ётоқхона олиб беришни ваъда қилиб, ундан тамағирлик йўли билан 300 АҚШ доллари ва 1 млн. 300 минг сўм пулларни пора тариқасида олган вақтида ушланган. Бу икки ҳолат бўйича жиноят иши қўзғатилиб, жавобгарлик масаласи ҳал этилди.

Бошқарма томонидан тадбиркорлик, ишлаб чиқариш билан шуғулланишга қарор қилган фуқароларга ёрдам бериш,

мавжуд тўсиқларни бартараф этиш, коррупция ҳолатларини фож этишга қаратилган қўллаб-қўллаб олиб боришмоқда. Айниқса, тадбиркорларнинг қонуний фаолият кўрсатишига, уларнинг ривожланишига тўсиқ бўлаётган синистеъмолликлар, тамағирликларни фож этишга алоҳида эътибор қаратилиб, 17 та жиноят иши қўзғатилди ва жазо муқаррарлиги таъминланди. Масалан, Зарафшон шаҳар "Наврўз" МЧЖ дехқон бозори раиси И.Мухторов яқка тартибдаги тадбиркор У.Эшонқуловни алдаб, ваколатига кирмаси-да, "Баҳор савдо комплекси" МЧЖ ҳудудидан савдо дўкони ажратиб беришни ваъда қилади ва бунинг эвазига 1 дона 1,4 млн. сўмлик "ASUS" ва 1 дона 1,4 млн. сўмлик "CASE" русумли компьютер техника воситаларини олган вақтида ушланиб, қонуний чоралар кўрилди.

Хуфиёна иқтисодиётга қарши курашиш, махсулот ишлаб чиқарувчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, соғлом рақобатни қўлайитириш ва сифатсиз махсулотларнинг бозорларга кириб келишининг олдини олиш бўйича мунтазам тадбирлар ўтказилиб, 26 та яширин ишлаб чиқариш фаолиятига барҳам берилди. Ҳуқуқбузарлардан 56,3 млн. сўмлик махсулот, хомашё ва ускуналар олинди. Чунончи, фуқаро К.Муродовнинг ўзи яшаб келаётган Хатирчи тумани "Боғчакалон" ҚФИда яширин цех ташкил қилиб, пахта чигитидан ёғ ва кунжара махсулотини ишлаб чиқариш билан шуғулланиб келаётганлиги аниқланган. Ундан 1 млн. 50 минг сўмлик товар-моддий бойликлар олиб қўйилган. Шунингдек, бошқарма ходимлари томонидан ўтказилган тадбир давомида фуқаро Н.Мухторовнинг Навоий шаҳрида сирка кислотаси-

ни ишлаб чиқариш билан шуғулланиб келаётганлиги аниқланди. Ундан жами 5 млн. 680 минг сўмлик махсулотлар ашёвий далил сифатида олиб қўйилган. Ҳолат юзасидан фуқаро Н.Мухторов ва бошқаларга нисбатан ЖКНнинг 186-моддаси 1-қисми билан жиноят иши қўзғатилиб, тегишли жазо чоралари қўлланилди.

Нақд пулларнинг банкдан ташқари ноқонуний айланмасига барҳам бериш бўйича 73 та жиноят иши қўзғатилиб, 190 млрд. 400 млн. сўм ноқонуний нақд пул айланмаси аниқланди. Чунончи "Виктория" МЧЖ мансабдор шахсларининг 2 млрд. сўмлик товарларни нақд пулга сотиб, пул маблағларини банк муассасасига топширмасдан, савдо қондаларини бузувчилиги маълум бўлди. Ҳуқуқбузарларга нисбатан тегишли жазо қўлланилди.

Ноқонуний фаолият фаввоси

Бугунги кунда кичик бизнес кенг ривожланмаган замонавий иқтисодиётни тасаввур қилиб бўлмайди. У бир томондан, йирик корхоналар билан рақобатда бўлишга, бозор конъюктура-си ўзгаришларига истеъмолчилар дидининг тез-тез алашиб туришига, иқтисодиётни таркибий жиҳатдан қайта қуришга ёрдам беради. Иккинчи томондан, хусусий корхоналарнинг катта қисми йирик бизнес билан ҳамкорлик қилади, уларни тўлдиради ва мустақамламайди.

Кичик бизнес кишиларда ишбилармонлик, ташаббускорлик қобилиятларининг ривожланишига олиб келади. Ҳар бир инсонга ўз гоёларини ҳаётга татиб этиши имкониятини беради. Ғоя интилиш, ният демокдир. Афсуски, айрим устамонлар гоёни ўз қабиллада англашга ҳаракат қиладилар. Қайси йил билан бўлса ҳам кўзлангани етишса, бас!

СВОЖДЛҚК департаментининг Чилонзор туман бўлими ходимлари томонидан ўтказилган тезкор тадбирда ана шундай фуқаролардан бири бўлмиш Солибек Тоббоев (исм-фамилияси ўзгартirilgan)нинг хуфиёна фаолият

тига барҳам берилди.

Маълум бўлишича, Солибек Тоббоев уйда яширин цех ташкил қилиб, санитария меъёрларига мос келмайдиган ҳолда товарларни сўйиб, қайта ишлаш билан шуғулланиб келган экан. Боз устига, хуққубзар яшаш ва ишлаш шароитига эга бўлмаган 12 нафар фуқарони ҳам ўзининг ноқонуний фаолиятига шерик қилган. Цех кўздан кечирилиб, товарни тозалаш кўлбола ускунаси, гўшти димлаш қурилмалари, сотиш учун тайёрлаб қўйилган сифатсиз маҳсулотлар, шунингдек, парранда гўштининг истеъмолга яроқсиз қисми аниқланди ва ҳужжатлаштирилди.

Дилшод ХИДОЯТОВ,
Бosh прокуратура ҳузуридаги
СВОЖДЛҚК департаменти
бўлим катта инспектори

Гувоҳи бўлганингиздек, бу тарзда фаолият кўрсатишни ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайди. Давлат санитария-эпидемиология назорати маркази мутахассислари ҳам бундай масъулиятсиз, ўз нафсини фуқароларнинг саломатлигиндан устун қўювчи кимсаларнинг ноқонуний хатти-ҳаракатларини ҳеч қандай меъёрларга солиб бўлмамлигини билдириб ўтишди.

Мамлакатимизда яратилган ҳуқуқий асос ҳар қандай ноқонуний хатти-ҳаракатларга ўз вақтида барҳам беришга, соғлом рақобат кўрсатишга хизмат қилади. Ишбилармонликни ўзбилармонликка айланган бу хуққубзарга нисбатан суд томонидан тегишли жазо тайинланди.

Пуч ваъда...

Убайдулла АЗАМОВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг
Олмалик шаҳар бўлими инспектори

СВОЖДЛҚК департаментининг Олмалик шаҳар бўлими ходимлари томонидан турли суиистеъмоликларни аниқлаш юзасидан муайян ишлар амалга оширилмоқда. 2014 йилда тамағирлик йўли билан пора олганлик ҳолати юзасидан 4 та жиноят иши кўзгатилади. Жумладан, фуқаро М.Умаров бир танишига "Олмалик КМК" ОАЖнинг ижтимоий объектлар бошқармасига ишга киритиб қўйишни ваъда қилиб, ундан 1 500 АҚШ долларини пора тариқасида олганда ушланди. "Олмалик ТМК"да идоравий ҳарбийлаштирилган кўриқлаш хизмати ходими У.Тоббоев эса маҳалладошини Навоий Давлат қончиллик институтига ўқишга киритиб қўйиш учун ундан 6 минг АҚШ доллар сўрайди. У ушбу миқдордаги пулларни олаётган вақтда хуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари томонидан кўлга олинди.

Ҳар икки ҳолат юзасидан ҳам жиноят иши кўзгатилиб, айбдорларга суд томонидан қилмишларига яраша тегишли жазо тайинланди.

Хулоса ўрнида айтиш жоизки, жиноятчиликнинг ушбу турига қарши курашишда барчамиз бирдек масъул бўлиб, давлат органлари ва фуқароларнинг саъй-ҳаракатларини бирлаштирсакки, кўзланган натижаларга эришишимиз мумкин бўлади.

Хуфиёна иқтисодиётга чек қўйилди

Азамат ЮЛДАШОВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг
Чимбой туман бўлими бошлиғи

Чимбой туманида яшовчи фуқаролар С.Асанов ва Н.Уббевлар тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш учун яратилган имкониятлардан фойдаланиш ўрнига яширин цех ташкил этиб, дориланган, экиш учун мўлжалланган чигдан ўсимлик ёғи ишлаб чиқаришни йўлга қўйишди.

Ёғ ишлаб чиқаришда қўлланилган 7 млн. 540 минг сўмлик 3400 килограмм дориланган чигит, 2100 килограмм кунжара, 150 килограмм истеъмолга яроқсиз ўсимлик ёғи ҳамда асбоб-анжомлар ашёвий далил сифатида олинди. Шунингдек, суриштирув жараёнида кўлбола мойжувоз ускунасининг электр тармоғига ноқонуний

улангани, электр тармоқлари корхонасига 662,3 минг сўм миқдорда зарар етказилгани ҳам аниқланди, зарарнинг тўлиқ ундрилиши таъминланди.

Истеъмолчиларнинг ҳаёти ва соғлиғи хавфсизлиги таъминлашга жавоб бермайдиган маҳсулотларнинг ўтказиш мақсадини кўзлаган С.Асанов ва Н.Уббевларга нисбатан жиноят иши кўзгатилиб, суд томонидан уларга тегишли жазо тайинланди.

Бугун мамлакатимизда рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва экспортни ривожлантириш орқали чет эл валютасини янада кўпроқ жалб қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

«Қора бозор» пулфурушлари

Отабек МИРАСИЛОВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг
Тошкент шаҳар бошқармаси
бўлим катта инспектори

Бу эса юртимизда аҳолининг иш билан бандлигини таъминлаш, халқимиз турмуш фаровонлигини оширишга, иқтисодиётимизнинг юксалишига хизмат қилади. Лекин бу масалага панжа орасидан қараб, пул топишни истаганлар ҳам гоҳида учрамоқда. Хусусан, ўтказилган тадбирда фуқаролар Умид Равшанов, Нўмон Исмолов, Авазбек Илхомов, Шерали Саидов, Пўлат Болиев, Нуршод Бўронов ва Тўрабек Мирзаевлар (исм-фамилиялар ўзгартirilgan) олдиндан жиноий тил бириктириб, Тошкент шаҳар Юнособод туманида жойлашган "Аҳмад Дониш" буюм бозори ҳудудида чет эл валютасини қонунга хилоф тарзда айирбошлашни йўлга қўйганликлари маълум бўлди.

Жумладан, Умид Равшанов ҳар бир АҚШ долларини "қора бозор" қийматида ҳисоблаб, 100 АҚШ долларини фуқаро Носимбек Содиковга сотаётган вақтда кўлга тушди.

Тадбирда хуққубзарлардан ашвей дилил сифатида 3170 АҚШ доллар, 20 Англия фунт стерлинги ва 3500 Қозоғистон тенгеси олиб қўйилди.

Шу тариқа, ноқонуний, енгил пул топишни "қасб" қилган шахслар қонун олдида жавоб бердилар. Одил суд уларнинг ҳар бирига қилмишига яраша жазо тайинлади.

Ҳожатбарорлик баҳоси

Фахриддин ЭШМАТОВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг
Бобёут туман бўлими бошлиғи

Тадбиркорларнинг фаолияти чеклаш билан боғлиқ ҳолатларга барҳам бериш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ривож учун янада кенг имкониятлар яратиш, бюрократик тўсиқ ва говларнинг бартараф этилишини таъминлаш масалаларига Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаментининг Сирдарё вилоят бошқармаси ва унинг ҳудудий бўлими томонидан ҳам жиддий эътибор берилмоқда.

Маъмур соҳада олиб борилётган тадбирлар натижасида уларнинг қонуний фаолият юртишларига тўсиқ бўлаётган ҳолатларга чек қўйилмоқда.

Департаментнинг Бобёут туман бўлими ходимлари томонидан фуқаро Муртазо Салимовнинг (исм-фамилиялар ўзгартirilgan) аризиасига асосан ўтказилган тезкор тадбирда тумандаги маҳаллалар

нинг бирида раис бўлган Раҳматжон Тохировнинг жиноий қилмиши фош этилди.

Гап шундаки, у маҳалла раиси бўла туриб, ўз ваколатига кирмайдиган ишларга қўл уришни одат қилган экан. Бундай ҳожатбарорликни текинга қилмаган, албатта. Хуллас, фуқаро М.Салимов яшаб келаётган уй-жойининг кадастр ҳужжатларини олмаганлигини билган раиснинг ороми йўқолади. Оқсоқол унинг уй-жойини маҳалла балансига олиб қўйиш билан кўрқитади. Гап орасида уй-жойни ўзида қолдириш ҳамда тегишли кадастр ҳужжатларини расмийлаштиришда ёрдам бериши мумкинлигини ҳам кистириб ўтади. Бунинг эвазига ундан 12 млн. сўм талаб қилади. Бу "таклиф" М.Салимовни хушёр тортирди.

Хуллас, раис ўзи талаб қилган пора миқдоридан 5 млн. сўмини келишилган жойда слагётган вақтда тезкор тадбир иштирокчилари томонидан ушланди.

Албатта, жиноятга жазо муқаррар, суд томонидан товламачи раисга нисбатан озодлиқдан маҳрум қилиш билан боғлиқ жазо тайинланди.

Бугун қилмишлари туфайли маҳкумга айланган бу кимсанинг пушаймонлиги ичида бўлса, ажаб эмас.

Биринчи марта қилинган хатони билиб билмай, эҳтиётсизлик ортадан содир этилганга йўйиш мумкин. Аммо қайта-қайта қилинадигани эса хато эмас, балки салбий одат бўлади. Бундай одат инсоннинг яшаш тарзига, қисматига айланган қолиши мумкин. Шуҳрат Туропов (исм-фамилиялар ўзгартirilган) бир неча бор судланиб ҳам хатоларида тегишли хулоса чиқармади. Натижада хавфли реңдивистга айланди.

Гаровга ўғирланган машина

Абдураим АБДУНАБИЕВ,
Ангрэн шаҳар прокурори

Қаерда бўлмасин қинғирликни бошлаш пайида юрадиган Ш.Туропов Ангрэн шаҳридаги кафелардан бирида пайдо бўлганда автомобиллар турар жойидан бирор автоуловни олиб қочиш ниятида эди. Шу мақсадда кузатув ишларини олиб бораркан, "BA3-21061" русумли автомашина эътиборини тортди. Чунки, у бу машина эгаси Азизбек Одилов ва унинг ҳамроҳи Олимжон Раҳимов билан эрталаб танишиб қолган эди. Шуҳратнинг наздида "ўлка" ҳам тайёр, фақат уни қўлга киритса бўлган...

Кафега кириб борган Ш.Туропов хўрандалар орасидан "таниш"ларини қидира бошлади. Тамадди қилиб ўтирган А.Одилов ва О.Раҳимовларни топган, тўғри уларнинг олдида борди. Худди ким йиллик қадрдондай саломлашиб, сўлга ўтирди. Даврага қўшилган Шуҳрат ўзини улар билан чин дилдан суҳбатлашиб ўтиришни истагандек кўрсатаётган бўлса-да, аслида автоулов калитни қўлга киритиш пайида эди. Бир қанча вақт гурунглашиб ўтиришди. Бу орада Азизбекка сездирмай машина калитини олиб қўйган Шуҳрат даврани тарк этиш тадоригага тушиб қолди. Қўқонга кетмоқчилигини айтиб, А.Одилов ва О.Раҳимовлар билан хайрлашган Шуҳрат ташқарига чиқиб, тўғри автомашина томон юриб кетди. Гўё ўз машинасига ўтиргандай, автоуловга жойлашиб, ўғирна қўлга киритилган калитни ишга солди. Машинани ўт олдириб, Оҳангоран тумани томон ҳайдади.

Тумандаги автошоҳбечатга келган Ш.Туропов тунни шу ерда, машина салонида ўтказди. Эртаси куни Мурод исмли шахс билан учрашиб, кварталга ўғирланган машинани айирбошлаш таклифини билдиради. Аммо М.Хусанов унинг таклифини қабул қилмай, фақат нақд пул бўлсагина ўзини сотишни маълум қилди. Ҳар қандай вазиятни ҳам ўзининг фойдасига ҳал қилишга уринадиган Ш.Туропов уйига бориб, пул олиб келишини айтиди-да, машинани гаровга қолдириш эвзасига М.Хусановдан 100 минг сўм олиб, жуфтакни ростилади.

Автоуловнинг эгаси Азизбек эса, ҳамроҳи билан кафеда 20:00ларгача ўтиргач, ташқарига чиқди. Не кўз билан кўрсинчи, машинаси жойида йўқ. Шошиб калитни қидиракан, ўғирлатиб қўйганини пайқаб, зудлик билан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органга хабар беришга ошиқди...

Ҳеч бир жиноят беиз кетмаганидек, Шуҳрат Туроповнинг қилмиши ҳам жазосиз қолмади. Жиноят ишлари бўйича Ангрэн шаҳар суди айбланувчигача 5 йил-у 6 ой муддатга озодликдан маҳрум қилиш ва уч ярим миллион сўмдан зиёд ҳарима жазоси таяинлади.

Самирнинг (исм-фамилиялар ўзгартirilган) отаси онласини ташлаб кетгач, кўп ўтмай онаси ҳам вафот этди. У икки синглиси билан қаровсиз қолди. Қариндошлар ўзаро келишган ҳола уларни бир-биридан ажратиб олиб кетишди. Самирни тоғаси олиб, махсус мактаб-интернатга жойлаштирди. Мактабдан сўнг лицей-да таълимни давом эттирди.

Лицейда ўқиши давомида "хулқи" ёқиб қолди, шекилли, ўқитувчиси Элмуроднинг унга муносабати яхшиланди. "Устоз" унга баҳоларни олишда ёрдамлашар, ҳар замонда пул ҳам бериб турарди. Ўз навбатида йигитча ҳам домласининг айтган юмушларини сўзсиз бажарарди. Хуллас, иккаласи ака-укалардек яқин эди.

Йиллар ўтиб Самир лицейни тамомлади. Шундан сўнг унинг ҳаёти ўзгариб кетди. Олийгоҳга ҳужжат топширди, бўлмади. Қолаверса, бирон касбнинг бошини тутмади. Амал-тақал қилиб, бир-икки сўм пул топар ёки Элмуроддан ёрдам сўрарди. Аммо "қўл билан берганга қўш тўймас" деганларидек, унинг берган пуллари урвоқ ҳам бўлмасди, қийналаётган йигит турли йўллари ахтарарди.

Шундай кунлардан бирида тун ярида бозор ёнидан ўтаркан, қатор қурилган кийим дўконлари олдида келди. Атроф қоронғу, ҳар замонда бирон киши шошилганча ўтиб қолмаса, кўчада ҳеч ким йўқ. "Эҳ, қанийди, пулим бўлса-ю, ана шу кийим-кечаклардан олиб, маза қилиб кийиб юрсам", дея ҳаёлидан ўтказар экан, оғир хўрсиниб қўйди. Кейинги муюлишга етгунча шундай ўй унинг хаёлидан кетмади. Ахийри, "Ўғирлайман! Бошқа йўли йўқ, тоқайгача шундай қийналоб юраман!", деган қатъий қарор билан ортига қайтди.

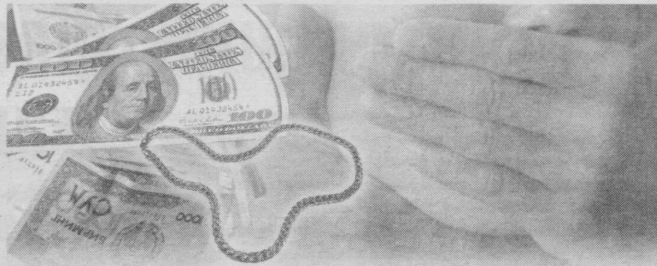
Бироз атрофни кузатиб турди. Тош олиб, бир дўконнинг ойнасини синдирди, ичкарига кирди. Спорт сумкаларидан бирини олиб, DVD-плеер, телевизор, кийим-кечак, умман, дуч келган буюмини шоша-пиша сола бошлади. Ишга шўнчалик берилиб кетгандики, зумда тўртта сумкага 957 минг сўмлик буюмларни жойлаб ташлади. Уларни кўздан панароқ жойга яширгач, машина тўхтамоқчи бўлди, аммо сирӣ фош бўлиб қолишдан қўрқди. Сумкаларни бир амаллаб ижара хонасига олиб борди. Кийимларни ўзига олди, телевизор ва бошқа буюмларни эса сотиб юборди. DVD-плеерни Элмуродга совға қилди. Янги кийим, чўнтагидаги пул унинг ҳаётини бир мунча ўзгартиргандек бўлди. Аммо бу кўпга бормади.

Самирнинг кўнгли яна ўғирликни тусаб қолди. Шу мақсадда кечалари санғиб юрар, бирорта қаровсиз қолган дўконни мўлжалларди.

Шундай кун ҳам келди. Атроф қоронғу, бунинг устига шивалаб ёмғир ёғапти. Маъмурий бинонинг ёнида ўтаётиб, ичкарига киришга қарор қилди. Тош билан ойнани синдирди. Ичкарига киргач, тортмаларни кўздан кечирди. Дафтар, ручка, китоблардан бошқа нарса тополмагач, бўшагандек бўлди. Аммо "омади" бор экан. Тортмалардан бирдан 200 минг сўм пул топилиди. Шу ердаги калитлар билан хона тўрида турган сабини очди. Тилла узук ва зирак каби қимматбаҳо буюмларни олди-да, зудлик билан бери тарк этди. Такинчоқларни сотиб юборди. Шу билан яна шоҳона ҳаёти бошланди. Аммо бу хурсандчилик ҳам узоққа чўзилмади. Яна пулсизлик қийнай бошлади. Нима қилишни билмаган Самир паноҳ излаб Элмуроднинг олдида борди.

Бир таклиф бор, — деди Элмурод уни тинглагач, — Олимжон домла яқинда машинасини сотди. Пуллари уйда бўлса керак, шуни ўғирлаш керак!

Бу таклиф Самирга ёқиб тушди. Ахир битта машинанинг пули оз нарса эмас. Улар режа тузишди. Элму-

Машъум режа

ёҳуд устоз ва шогирдининг

қилмишлари

род Самирга Олимжонни узокдан кўрсатди.

Олимжон ишдан чиқиб, "Matiz" ида уйига кета бошлаган эди, Самир ҳам шу заҳоти йўловчи машинани тўхтатиб:

— Илтимо, мана шу машинанинг ортидан ҳайданг. Айтган пулингизни бераман, — деди. Аммо шўбҳаланган ҳайдовчи кўнмади.

— Сиз кўрқманг, ака. Бу одамнинг қарзи бор эди, пулни бермасдан юрибди. Қаерда яшашини билиб олмақчиман.

Бироздан кейин Самир Олимжоннинг манзилини билиб олди. Эртасига эса уйдан ким кириб-чиқшини кузатиб турди. Тўшга яқин Самир Олимжоннинг эшигини тақиллатди.

— Ким у? — сўради уй бекаси Хосият.

— Домланинг шогирдиман, — ўзини таништирган бўлди Самир. — Репетиторликка келган эдим. Домла "уйга бориб тур" деди.

Унинг гапига ишонган Хосият эшикни очиб, Самирни ичкарига киритди. Турмуш ўртоғига кўнғироқ қилмоқчи бўлиб, энди телефонни қўлга олган ҳам эди, Самир стол устидаги қайчини қўлга олиб, аёлнинг бўйинига тиради.

— Овозингни чиқарсанг, ўласан, — деди ваҳоҳат билан. — Эринг машина сотган, ўша пуллари топиб берасан.

Эсонаси чиқиб кетган Хосият уйда бор бўлган пул ва бошқа қимматбаҳо буюмларни олиб берди. Самир уни уриб, кўрқитиб, уяли телефон, фотоаппарат, 250 АҚШ доллари ва 9 млн. сўм пуллари олиб чиқиб кетди. Пул ва буюмларни Элмурод билан бўлиб олишди.

Орадан анча вақт ўтди. Бу пайтда Элмурод иккинчи жиноий режани ўйлаб юрганди.

— Яна бир "иш" бор, — деди Самирни ёнига чақириб. — Жўрабек деган ўқитувчи ҳам яқинда машинасини сотди. Уни ҳам кузатиб, ишни аввалгидек қилиб бажар, иси чиқмасин-а?!

Самир дарҳол ишга киришди. Жўрабекни кузатиб, ҳаммасини аниқлади. Аммо овқатланиб ўтириб, режани амалга ошириш учун яна бири киши кераклигини тушунди. Шу мақсадда таниши Зебони чақирди.

— Мана бу дафтар ва ручка сенга, — деди аввалдан тайёрлаб қўйган буюмларни Зебога бераркан. — Сендан анчагина пул қарзим бор, шундайми? Ана шу пулни топиб беришим учун бир иш қилишимиз керак.

Самир нима қилиш кераклигини айтди. Зебо ҳам таклифга рози бўлди.

— Ҳўш, мен нима қилишим керак? — деди осонгина катта пулга эга бўлмоқчи бўлган Зебо.

— Узингни поликлиника ҳамшираси қилиб кўрсатиб, рўйхатга олиб юргангини айтасан-да, мана бу уйга кирасан. Ким борлигини аниқласанг бўлди.

Зебо унинг айтганларини бажарди.

— Уйда бир аёл ёш боласи билан бор экан. Бошқа ҳеч ким йўқ.

Жаҳонгир БАЗАРОВ,
Самарқанд вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Фурсатни бой бермаган Самир Жўрабекнинг уйига бориб, эшикни тақиллатди.

— Ким у? — деди эшикни очмасдан Ноила.

— Лицейдан келдим, — деди Самир. — Турмуш ўртоғингиз юборди. Битта буюм керак экан, шуни бериб юбораркансиз.

Унинг гапига ишонган Ноила эшикни очган ҳам эди, Самир шу заҳоти чўнтагидан қайирма пичоқ чиқариб, аёлнинг бўйинига тиради.

— Жим! Тоғуш чиқармасдан аввал эшикни ёп.

Аёл дағ-дағ қалтирганча, эшикни қулфлади.

— Энди айти, пуллар қаерда? Дўк-пўлисалардан кўрқиб қолган аёл тортмадан 100 минг сўм, чўнтагидан 50 минг сўм чиқариб берди.

— Тушунмадим, бу нима қилганинг, машинанинг пуллари чикар деяпман, — деди Самир аёлнинг юзига тарсаки тушираркан.

Ноила уйда бошқа пул йўқлигини, машинанинг пулини акасига бериб юборганини қанчалик тушунтирмасин, йигит унинг гапларига ишонмади. Ноилани уриб, хўшдан кетказиб, ўзи ҳамма ёқни титқилаб, пулни ахтарди. Тополмагач, аёлнинг бўйинидаги тилла санжири билан уяли телефонини юлқиб олиб чиқиб кетди.

Ўзига келган Ноила Жўрабекка кўнғироқ қилиб, бўлган воқеани айтиб берди. Тезда етиб келган Жўрабек бу ҳақда ички ишлар бўлимига хабар берди. Ички ишлар органлари ходимлари дарҳол суриштирув ишларини бошлаб юборишди.

— Иш қандай бўлди — сўради кўнғироқ қилган Элмурод.

— Яхши бўлмади, — деди Самир. — Биз кутган пул йўқ экан. Бор-йўғи 120 минг сўм олиб қидиким.

— Нима бўлса, бўлди? — деди Элмурод. — Сезиб қолишлари мумкин, тезда узокроққа кет.

Бу пайтда тергов ишлари бошлаб юборилган, Элмуродни ҳам гумондор сифатида сўроқ қилишган эди.

— Тезда бирон жойда учрашмасак бўлмайди, — деди кўнғироқ қилган Элмурод.

Улар учрашишди. Самир ва Зебони Элмурод катта йўлга олиб чиқди.

— Мана бу 200 доллар, йўлқира учун. Сени пайқаб қолишганга ўхшайди. Зебони Жўрабекнинг аёли таниб қолибди. Шунинг учун у билан Қозоғистонга кетинглар. Иш босди-босди бўлгандан кейин ўзим чақириб оламан.

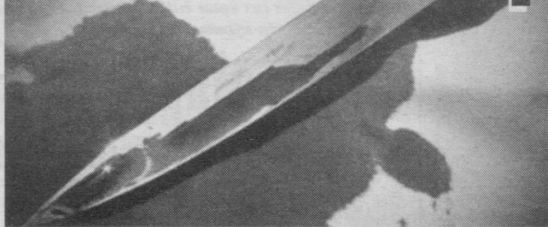
Самир билан Зебо унинг айтганини қилиб, Қозоғистонга чиқиб кетмоқчи бўлишди. Аммо йўлда уларни қўлга олишди.

Суд Самир Қурбоновни 10 йил-у 6 ой, Элмурод Ганиевни 6 йил, Зебо Зокировни эса 4 йил муддатга озодликдан маҳрум қилди.

Ичкилик инсонни жаҳолатга элтади. Мастлик натижасида одам инсонийлик қиёфасини йўқотади. Бунга мисол келтириш шарт эмас. Таҳлилларга қараганда, жиноятчиликнинг каттагина қисми мастлик ортисида амалга оширилган жиноятларга тўғри келаркан. "Баъзи жамшид" авжида қадаҳлар кўтарилиб, пок тилаклар, ниятлар билдирилади. Лекин...

Ишончга қадалган тиг

Кўнгили ёзиш гоҳ-гоҳида ва меъриёда бўлса, балки ёмон эмасдир. Аммо бундай "кўнгили ёзишлар" одатга айланганда, меъриёдан ошиб, мастлик оқибатида кимнингдир қалбига озор берилса, энг ёмони, жиноятга қўл урилса-чи?..

Улугбек Ҳасанов ҳам ичкилик туғайли ҳаётини барбод қилди. Аниқроғи, ўзининг иродасизлигини, омадсизлигини, маънавиятсизлигини ичкилик билан хаспўшмақчи бўлди.

Улугбек Ҳасанов оилали, 3 нафар фарзанднинг отаси бўлса-да, 2012 йил март ойида Наргиза Абдиева билан шаръий никоҳдан ўтиб, Қарши шаҳрида яшай бошлади. Наргиза Абдиеванинг аввалиги турмушидан икки нафар ўғли бўлиб, Улугбек билан ҳаёти давомида қизи Гулсал дунёга келди. Бу эса Улугбекдан ота сифатида зиммасидаги масъулиятни янада оширишни талаб этарди. Қизиқ, ҳеч қаерда ишлайдиган, оиласи ва уч нафар фарзанди бор бўлган бу йигитни хотин устига хотин олишга нима мажбур этди экан? Улугбек Наргиза билан аввалига рисоладагидек ашаб юрди. Аммо бола туғилгач, негадир феъли айний бошлади.

Эндиликда у фарзандини боқийдек масъулиятдан қочиб, Наргизанинг олдига маст ҳолатда келар ва уни ҳақоратлаб, тўполон кўтарарди.

Ўтган йилнинг 27 январь куни шом қоронғусида Улугбек одатдагидек ширақайф ҳолда келди. Унинг мастлигини кўриб, Наргизанинг кайфияти тушди. Улугбек кийимларини уйда қолдириб, Наргизанинг кўнгили Акбарни етаклаганча, кўнгилишуликни давом эттириш учун билардхонага кетди. Тамаки тутуни ва спиртли ичимликлар хиди анқиб турган билардхонада Акбарнинг нафаси бўғилаёзди. Улугбек эса ўша жойда яна битта шишани бўшатгач, ўйинда пулларини ютқазса бошлади. Акбар бу жойда узоқ тура олмади. Уйга келиб, онасига ўғай отаси спиртли ичимлик ичганини ва пулларини ютқазганини айтди. Наргиза яна жанжал кўтарилишини сезиб, Улугбекка кўнгилик қилди ва уни уйга чақирди. У келгач, хотини ундан кийимларини олиб, уйдан чиқиб кетишни талаб қилди. Оёқда базур турган, мастлигидан кўзлари сузилиб қолган эр учун аёлнинг гаплари ҳақоратдек туюлди. Гандирақлаб Наргизани баргига тортиди. "Сен

мен билан бирга яшайсан!"

Ўша лаҳзада унинг бу ҳаракатлари эркалашдан кўра, кўпроқ таҳдидга, худбинликка хос кўриниш ола бошлаганди. Наргиза унинг кучоғидан чиқиб унчун типирчилар, аммо омбурдек қўлар уни қўйиб юбормасди. Бу ҳолатни кузатиб турган Акбар ёш бўлса-да, онасининг ҳимоясига отилди. Улугбекнинг қўлидан тортиқли ва онасини қўйиб юборишни леб ва бу уйга бошқа келмаслигини айтди. Улугбек боланинг ақл ўргатаётганидан ўзини камситилгандек сездди. Шу сабаб "Бизнинг ишимизга аралашма", дея унинг юзига тарсаки туширди. Бунга жавобан Акбар ҳам унинг юзига бир мушт урди. Ичкилик таъсирида эс-хушини йўқотган йигит жерга айланиб, "ўлжа"сига ташланди. Ошхонадаги пичокни олиб, Акбар томон қадам ташлади. Наргиза қутилмаганди содир бўлган бу воқеадан эсанкираб қолди. "Ҳозир ўлимни ўлдириб қўяди". У миясига келган бу фикрдан кўрқиб кетди ва жонҳолатда эрининг қўлидан ушлашга уринди. Акбар эса ташқарига қочиб чиқиб муваффақ бўлди. Инсонийлик қиёфасини йўқотган Улугбек бу

билан тинчмади. Гўё ҳаммасига Наргиза айбдордек энди унга ташланди. Бу пайтда Наргизанинг кичик ўғли Акмал кўркүвдан дир-дир титраб, уларни кузатиб турарди. Улугбекнинг миясида битта фикр айланар, нима қилиб бўлса ҳам, шу бугун оилада ким устун эканлигини кўрсатиб қўйиши керак. Гарчи бу қон тўкиши талаб этса ҳам...

Наргиза қанчалик уриммасин Улугбекнинг чангалидан чиқа олмади. Бу эса Улугбекка "завқ" бериб, унинг кучига куч қўшди. Аввал қўлидаги пичокни аёлнинг чап юзига сермади. Кейин оғиз-бурни аралаш мушт туширди. Мушт зарбидан бурни синиб, оғриқдан бақиршга чоғланган аёлнинг оғзи Улугбекнинг бақувват қўллари билан тўсилди. Эр қутуриб кетганди. Шу сабабли чангалдаги инсон аёл эканлигини, уйда ҳали воғга етмаган фарзандлари бу шифқатсизликка гувоҳ бўлиб турганини, эртага қилмишидан ҳар қанча пушаймон бўлмасин, унга ҳеч ким бағрини очмаслигини ўйлаб ҳам кўрмади. Назарида Наргиза ўлса, ҳаммаси жойига тушадигандек эди. Ўзининг жирканч ниятини амалга ошириш учун пичокни бу гал аёлнинг кўксига санди. Наргиза ортиқ қаршилик қилмади. Бехол ерга йиқилди. Кўксига қадалиб турган пичокдан қон синиб турарди. Улугбек аёлни ўлди деб ўйлаб, дарҳол ўйни тарк этди.

Акбар уйга қайтганида эшик ортида онаси ерга юзланган бўлди. Бола буни кўриб, дарҳол қўшинлари ёр-

Баҳодир ЭРКАЕВ,
Қашқадарё вилоят
прокуратураси бўлим бошлиғи
ўринбосари
Норбўта ҲОЗИЕВ,
«Huquq»

дамга чақирди. Наргиза касалхонада ўзига келди. Олиб берилган тезкор муолажалар туғайли ҳаёти сақлаб қолинди. Улугбек эса қонун қўлидан қочиб кета олмади.

Наргиза қанчалик ситам ва жабр кўрмасин, фарзандларининг келажагини ўйлади. Суд жараёнида у Улугбекка нисбатан даввоси йўқлигини, ундан бир нафар қизи борлигини, қизи катта бўлгач, "Отамни қаматгансан!", деса, бу гапни кўтара олмаслигини айтиб, эрига энгиллик берилишини сўради. Буни қарангки, тақдир тақозоси билан иккинчи бор турмуш қурган аёл барча орзулари саробга айланса-да, субутсиз, жоҳил эрини ҳимоя қилишга ўзида куч топа олди.

Жиноят ишлари бўйича вилоят суди Улугбек Ҳасановга 10 йил муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазосини тайинлади.

Мана ичкиликнинг яна бир фожиавий якуни. Улугбек қонунидан жазосини олди. Бироқ унинг қилмишини ўғай бўлса-да, ота деб бағрига отилган, аммо меҳрдан кўра тазийк ва хўрлик қўрган болалар кечирармикин?! Унинг ўзи виждон сўроқларига қандай жавоб топа оларкин? Наргизанинг кўксига қадалган тиг изи йиллар ўтиб, балки битиб кетар. Аммо қалбидаги жароҳат-чи?..

Рашддан туғилган фожиа

Салоҳиддин Тўхсанов 7-8 йил аввал ромитаник Шариф Садриддинов билан дастурхон атрофида ўтириб, юрагига "қора доғ" орттириб олган.

Абдулло ТўРАЕВ,
Бухоро вилоят прокуратураси бўлим
АМИБ катта терговчиси

Ўшанда Шариф, "Сен биронинг устидан кулаверма, сени аёлинг ҳам..." Салоҳиддин давомини эслашни истамаса-да, кулоғи остида айтилган гаплар кечагидек жананглаб турибди. Шундан сўн Салоҳиддин жуфти ҳалолни бадномликда айблаб, гумонлар гирдобига ўралашиб қолди. Тунлари ҳаловати йўқолди. Миясидаги ёлғонга шу қадар ишонардики, ҳатто бунини бошқаларга ҳам сингдиришга уринарди.

Касбининг билимдони, эл орасида обрўга эга шифокор Ўқтам Баракаев бир вақтлар Салоҳиддиннинг турмуш ўртоғини даволагани маънавияти сўқир эрининг рашкига асос бўлди. "Ўқтам дўхтир гипноз қилса, бемор ҳеч нарса билмай қолар экан", деган миш-миш ундаги рашкин янада алангалатиб юборди. "Демак, дўхтир ўзи даволаган аёлларни хоҳласа, унда..." деган ўй Салоҳиддиннинг миясига ўтдек урилди.

Шу боис, режа туза бошлади. Унга кўра, ўзини Шариф Садриддиновга яқин тутиши керак эди. Уни сўроқлаб, уйига борди. Шарифнинг болалари "отам Ўқтам дўхтирникига кетдилар", деган жавоби кўнгилидаги қора ниятга янада олов пурақди. Оёқлари уни ихтиёрсиз равишда ўша "манзил"га етаклади.

Ў.Баракаевникида эркаклар ўзаро гурунқлашиб ўтиришарди. Даврага Салоҳиддин ҳам қўшилди. Шариф гап орасида Ў.Баракаевга "Келишни онасиниқча юбордингми?", "Пешонасида из қолдирдингми, ишқилиб", "Божанг билан йиртиқ карта ўйнадингларми?", деган узуқ-юлуқ гапларини эшитаётган Салоҳиддиннинг мияси говлаб кетди. У яна Шарифнинг гапларини эсладди. Ушанда ҳам у гап орасида "йиртиқ" деган сўзни ишлатган эди-я?! Бу қочиримлар тагида хотини билан

боғлиқ "сир" яширинганлиги ҳақидаги ўйга борган Салоҳиддин "Ўлдирмасдан қўймаман!", деган тўхтамага келди. Елкасига миниб олган шайтон унга йўл-йўриқ кўрсата бошлаганди.

У Ўқтам Баракаевнинг гипноз қилиш-қилмаслиги, даволаш усуллари ҳақида уни танийдиган кишилардан суриштирди. Ва ниҳоят, ўзи даволанмоқчи эканлигини айтиб, Ў.Баракаев билан телефон орқали боғланди. Шифокор бу пайтда иш билан пойтахтга кетган эди. Тوشкентдан қайтишни кутаётган С.Тўхсанов Ў.Баракаев билан унинг қудаси С.Султоновни чойга таклиф қилди. Узи эса уйдаги ов мильтиги ҳамда елим идишга қўйиб олган бензинни автомашинасининг юкхонасига ташлади.

Ҳамқишлоғининг чой ичиш ҳақидаги таклифини қабул қилган Ўқтам Баракаев ҳамда Содиқ Султонов Салоҳиддиннинг машинасида йўл бўйи гурунқлашиб боришди. Йўл ёқалаб бораётган автомашина ошхона олдига тўхтади.

— Тушинглар, — Салоҳиддин шундай дея аввалдан тайёрлаб қўйган совуқ қуролни қўлига олди-да, машинадан тушиб, ўзидан икки метрлар узоқлашган Ўқтам Баракаевга қарата ўқ узди. Булаётган воқеадан гангиб қолган С.Султонов эса "Нимага?! Нега?! Гуноҳи нима эди?!", деб бир четда қолаверди. Салоҳиддин қўнига беланиб ётган Ўқтам Баракаевнинг устига бензин қуйиб, гугурт чақди.

Суд ноўрин рашк сабаб бир инсоннинг умрига зомин бўлган Салоҳиддин Тўхсановни узоқ муддатга озодликдан маҳрум қилди.

Йиллар ҳам ўтар, жазони эриб эйтиб, қишлоғи қайтган Салоҳиддинни Ўқтам Баракаевнинг қўлидан шифо топган ҳамқишлоқлари қандай кутиб олишаркин?.

Юртимизда фуқароларга эмин-эркин меҳнат қилишлари учун муносиб шароитлар, таъбиркорлик билан шуғулланмоқчи бўлганларга ҳам барча имкониятлар яратиб берилган. Кўпчилик мазкур шароитлардан унумли фойдаланиб, ҳаётга ўз ўрнига эга бўлмоқда. Аммо шуналар ҳам борки, ҳалол меҳнат қилишга тоқат қилмай, осон йўл билан бойлик орттириш ҳаракатида юришади. Одамларнинг соддалиги, ишонувчанлигидан фойдаланиб, алдов йўли билан ўзгаларнинг мулкни қўлга киритиш "ларди"да бўлишади.

Найранг

Музаффар ҲАЙТОВ,
Чилонзор туман прокуратураси терговчиси

Ана шундай кимсалардан бири бўлмиш Собир Зайниев (исм-фамилиялар ўзгартirilган) шу кунгача фирибгарлик "хунари" орқасидан бир неча бор суднинг қора курсисига ўтиришга ҳам улгурганди. Бироқ бундан тўғри хулоса чиқариш ўрнига яна эски одатини қўймади.

Кўнларнинг бирисида у Ином Аҳмедов билан танишиб қолди. Сўхбат давомида Ином укасини Жанубий Корея давлатига ишга юбориш учун ҳаракат қилаётгани, аммо ҳужжатларни тўғрилашда муаммоларга дуч келаётганини айтиб, нолиб қолди. Ўзгаларнинг ишончига қиришни қойиллатганидан С.Зайниев меҳнат миграцияси агентлигида танишлари борлиги, ўшалар орқали ёрдам бериши мумкинлиги, лекин бу ёрдам "қуруқ" бўлмаслигини гап орасида кистириб ўтди. И.Аҳмедов ҳеч иккиланмай фирибгарнинг таклифини қабул қилди ва унга 1 500 АҚШ доллари қўшқўллаб топширади.

Иномнинг соддалигини қўрган Собир "лаққа балик"ни қўлдан чиқариб юборишни истамайди. И.Аҳмедовнинг ишончига кириб, унинг икки танишини ҳам Жанубий Кореяга юборишни ваъда қилди ва ҳар бири учун 4 000 АҚШ долларида пулларни қўлга киритди.

Фирибгарнинг тузоғига илинганидан беҳабар И.Аҳмедов укаси ва танишларининг мушқулини осон қилганидан қувониб юрганида С.Зайниев ёлгон билан қўлга киритилган пулларни ўз эҳтиёжлари учун сарфлаб, шохона ҳаёт кечираётган эди.

Орадан маълум вақт ўтгандан кейин Жанубий Корея давлатига борадиган фуқароларнинг рўйхати эълон қилинади. И.Аҳмедов хушхабар илинжида рўйхатни кўздан кечираркан, ва укаси ва на танишларининг исм-фамилиясини тополмай хуноб бўлади. Мазкур ҳолат юзасидан Собир билан боғлиб, "изоҳ" талаб қилганида, фирибгар турли баҳоналар ўйлаб топиб, тутиқ бормади. Шундан кейингина алданиб қолганини англаб етган Ином Аҳмедов ёрдам сўраб ҳуқуқни муҳофиза қилувчи органга мурожаат қилди.

Олиб берилган тезкор ҳаракатлар натижасида С.Зайниев қўлга олинди. Жиноят ишлари бўйича Чилонзор туман суди томонидан у қонуний жазога тортилди.

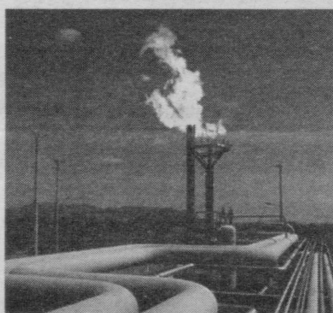
Австралияда қонунлар кучайтирилди

Хориж оммавий ахборот воситаларининг хабар беришича, Австралия бош вазири Тони Эбботт мамлакатнинг янги аксилтеррорчилик стратегияси доирасида фуқаролик ҳақидаги қонунларнинг кучайтирилишини маълум қилди.

Янги меъёрлар террорчиликка алоқадор бўлган ёки иккита давлат фуқаролигига эга бўлган шахсларнинг фуқаролигини тўхтатиш ёки бекор қилиш ҳамда аксилтеррорчилик қонунларини бузаётган австралияликларнинг ҳуқуқларини чеклашни ўз ичига олади.

Бош вазирнинг таъкидлашича, мазкур қонун террорчиликка алоқадорларнинг Австралияга кириш ёки чиқишини тақиқлаши билан бир қаторда, уларнинг нафақа, ёрдам пуллари олишини ҳам чеклайди. Шу билан бирга, Эбботт мамлакатда террорчилик хавфи даражасининг ошиши туфайли хавфсизлик масалалари бўйича янги раҳбарият тайинланишини қўшимча қилиб ўтди.

Меморандум имзоланиши режалаштирилмоқда

"Европейской Правда"нинг таъкидлашича, 2015 йилда Европа Иттифоқи Туркменистон ва Озарбайжон билан ўзаро англашув меморандуми имзоланиши режалаштирилмоқда.

Бундан мақсад эса, Европага газ етказиб бериш барқарорлигини мустаҳкамлашдир. Германиянинг "Spiegel Online" нашрининг ёзишича, келажакда энергетика соҳасидаги ҳамкорликни назорат қилувчи Европа Энергетик иттифоқи учун иккита ҳужжат тайёрланмоқда. Унга биноан, Евроиттифоқ энергия ишлаб чиқарувчи ва транзит қилувчи давлатлар билан стратегик шерикликни мустаҳкамлаш учун барча ташқи

сийсий воситаларни ишга солади.

Бундай давлатлар қаторига Жазоир, Туркия, Озарбайжон, Туркменистон, Яқин Шарқ давлатлари ва бир нечта Африка мамлакатлари киради. Шунингдек, лойиҳа бу борада Норвегия, АҚШ ва Канада билан ҳам ҳамкорликни мустаҳкамлашни кўзда тутган.

«Apple» марказлар қуради

"Apple" компанияси Европада экологик тоза энергия манбаларида ишловчи иккита маълумотлар маркази қуришини маълум қилди.

Хабарларга кўра, ўз ишида шамол ва бошқа қайта тикланувчи энергия турларидан фойдаланадиган бу марказлар Ирландия ва Дания давлатларида қурилар экан.

"Apple" вакилларининг айтишларича, бу маълумотлар маркази аτροφ-мухитга энг кам миқдорда зарарли чикиндилар чиқарадиган марказ макomini олади.

Марказлар 2017 йилда қуриб битказилиши режалаштирилмоқда. Марказларнинг ҳар бирининг майдони 166 минг квадрат метрни ташкил қилади.

Жанубий Африка Республикасидаги олтин конларининг бирида ёнғин чиқиши оқибатида ердан 2 км.дан ортиқроқ чуқурликка қолиб кетган барча кончилар қутқариб олинди.

Ушбу конга эгалик қилувчи "Harmony Gold" компанияси вакилининг таъкидлашича, 486 нафар кончининг барчаси ер устига олиб чиқилган. Компания мутасаддилари келиб чиққан ёнғиннинг сабабларини ўрганиш бўйича тергов ўтказилишини маълум қилди.

Тахмин қилинишича, ёнғин тамирлаш ишлари давомида бошланган. Маълум бўлишича, ўтган йили айнан шу конга ўт қўймоқчи бўлган кимсаларнинг қилмишлари ошкор бўлган, бу жой икки ҳафтага ёпиб қўйилган эди.

"Newsweek" журналининг хабар беришича, Нью-Йорк штатидаги 15 та шахар ва аҳоли пунктлари мазкур штат таркибидан чиқиб кетиш масаласини кўриб чиқмоқда. Бунга сабаб, ўтган йилнинг декабрида тупроқнинг сланец қатламини гидравлик ёриш усули билан газ олинишининг тақиқлаб қўйилганидир. Бу шахарларнинг барчаси штатнинг шимоли-ғарбий қисмида, "Марселлус" номи йирик табиий газ кони ёнида жойлашган. Бу ишнинг тақиқлангани сабабли улар катта зиён кўришлари мумкин.

Нью-Йорк штатини тарк этаётган шахарлар

"Табиий газ бизнинг асосий бойлигимиз ҳисобланади", дея маълум қилди "Конклин" аҳоли пункти маъмурияти вакили Жим Финч.

Бу шахарлар Нью-Йорк таркибидан чиқиб кетиб, қўшни Пенсильвания штатига қўшилиши мумкин. Маълум бўлишича, улар қўшилмоқчи бўлган мазкур штатда бу ишга тақиқлов йўқ бўлиб, бу ерларда сланецли газ олиш кенг қўламода олиб борилмоқда.

Таъкидлаб ўтиш жоизки, бу шахарлар Пенсильвания штатига қўшилиш ҳақидаги қарорга келишса ҳам, бу ташаббус иккала штатнинг қонунчилиги ҳамда федерал ҳокимияти томонидан маъқулланиши керак.

Маълумот учун, мазкур ҳудудда газ сланецли қатламларга кимёвий моддалари бўлган сувни катта босимда пуркаш орқали олинади. Айнан шу технология АҚШга табиий газ ишлаб чиқариш ҳажмини оширишга, бу орқали нефт импортини камайтиришга имкон берган. XXI аснинг биринчи ўн йиллигида АҚШ ўзини табиий газ билан таъминлай олиш даражасига чиқди. 2009 йилда эса Россияни ортда қолдириб, газ ишлаб чиқарувчи энг йирик давлатга айланди.

Соҳада фаолият олиб бораётган мутахассисларнинг сўзларига кўра, сланецли газ олинишни ривожланиши минглаб янги иш ўринларини яратишга имкон берди. Олимларнинг фикрича эса, бу усул ер ости сувларини сезиларли даражада ифлослаши ва ҳаттоки, сейсмологик хавфли ҳудудларда зилзила келтириб чиқариши мумкин. Шундай бўлса-да, айни пайтда АҚШнинг 30 дан ортиқ штатида бу усулдан фойдаланишга рухсат берилган.

Қозоғистонда минглаб телефонлар ўчирилди

Қозоғистонда қарийб 300 минг телефон рақами қайда этилиш мuddати яқунлангани боис ўчириб қўйилди. Бу ҳақда Қозоғистон Республикаси Алоқа, ахборот ва ахборотлаштириш қўмитасига асосланиб, "Tengrinews.kz" хабар бермоқда.

Амал қилиш мuddати тугаган 276 минг 773 та рақам ўчирилди, дейди қўмита маълумотида.

Ўчирилган рақамларнинг эгалари қайтадан рўйхатга олишни сўраб, ўз операторларига мурожаат қилишлари мумкин, дея аниқлик киритилимоқда қўмита хабариди.

Маълумот учун, 2014 йилнинг 10 декабрь кунда Қозоғистонда мобил телефонлар учун рақамларнинг рўйхатдан ўтказиш тўхтатилган.

"Бу жамият хавфсизлиги учун, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари томонидан қабул қилинган зарур чора эди. Фойдаланувчилар ҳам бу ҳолатда ўз ҳақ-ҳуқуқлари бузилган деб ҳисоблашмади. Эндиликда, хоҳловчилар операторларга мурожаат қилиб, ўз рақамларини тиклашлари мумкин", дейди Алоқа, ахборот ва ахборотлаштириш қўмитаси вице-президенти.

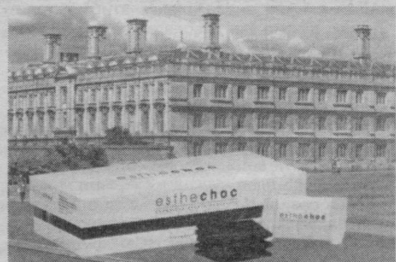
Ажинларга қарши шоколад

Буюк Британиянинг Кембриж университети тадқиқотчилари ажинлар пайдо бўлиши ва терининг қариш жараёнини секинлаштиришни таъминловчи шоколад ишлаб чиқаришни йўлга қўйишди. "The Telegraph" нашрининг хабар беришича, бу антиқа шоколад истеъмол қилинганда организмда антиоксилантлар миқдори ошиб, қон айланиш фаолияти яхшиланади ва танада қариш жараёни секинлашади.

"Lycotec" компаниясининг маълумотида кўра, ушбу 7,5 граммли "Esthechoc" деб номланган шоколад таркибида лосос филеси таркибига тенг миқдорда астаксантин антиоксиданти ҳамда 100 грамм қора шоколад миқдорига эркин радикаллар билан курашувчи какао полифеноллари бор.

Ихтиро эгаси тажрибалари ҳақида шундай деди: "Биз айнан аквариум баликларида тилларангни, фламинголарда эса пушти рангни сақлаб турадиган антиоксилантлардан фойдаландик. Клиник тажрибалар якунида 50-60 ёшли кўнгилли миждоғларнинг тери кўриниши 20-30 ёшлиларнинг териси кўринишига келди. Бу билан биз тери физиологиясини яхшилашга муваффақ бўлдик".

Махсулотнинг нархи, кенг истеъмолга чиқарилиши ёки чиқарилмаслик масаласи март ойида Лондонда бўлиб ўтадиган "Global Food Innovation Summit" конференциясидан сўнг маълум бўлади.

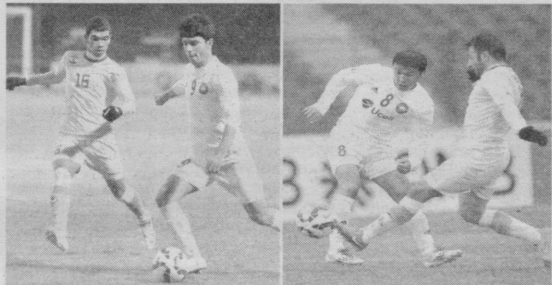
Интернет хабарлари асосида тайёрланди

AFC
CHAMPIONS
LEAGUE

Ўтган ҳафтада Тошкентнинг "Бунёдкор" клуби Осиё чемпионлар лигаси ўттиш бўлини ижобий ҳал қилиб, ҳалқаро мусобақада 4 та жамоамиз иштирок этишига замин яратган эди. 24 февралдан бошлаб мамлакатимиз клублари Осиё чемпионлар лигасидаги иштирокларини бошлади. Дастлаб Тошкентда "Пахтакор" клуби Эроннинг "Нафт" жамоасини қабул қилган бўлса, яна бир пойтахт клуби бўлган "Бунёдкор" сафарда Саудия Арабистонининг "Ан-Наср" клуби меҳмони бўлди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, "Пахтакор" клуби Осиё чемпионлар лигасини ғалаба билан бошлади. Эътиборга молик жиҳати, "шерлар" иккинчи бўлим давомида бир киши кам бўлиб ўйнаб, учрашув якунланиши арафасида рақиб дарвозасига ғалаба тўпини киритишди.

"Пахтакор" клуби ўйинни фаоллик билан бошлаб, тезкор гол киритиш имкониятига эга ҳам бўлган эди. Аммо Аднан Ораховац томонидан йўланган зарба дарвоза тўсинига тегиб қайтди.

Шундан сўнг ўйин асосан майдон марказида бўлди. Хар иккала жамоа ҳам натижани биринчи ўринга қўйган ҳолда, эҳтиёткорлик билан ўйин олиб борди. Айниқса, майдон эгаларининг расмий

ўйинларда иштирок этмаётганлиги кўзга ташланиб қолди. Хатто футболчимиз келажакда дея эътироф этилаётган иктидорли ярим ҳимоячи Жамшид Искандоров ҳам тўп оширишларда кўплаб хатоларга йўл қўйди.

Иккинчи бўлими ҳам фаоллик билан бошлаган "Пахтакор" клуби футболчилари ҳисобни очишга муваффақ бўлишди. Шерзод Каримов ажойиб ҳаракат билан тўпни жарима майдончасига етказди. Эронликлар ўйиндан ташқари ҳолатни юзага келтиришда хатога йўл қўйишди ва дарвозабонга нисбатан чаққонроқ ҳаракат қилган "шерлар" сардори Кахи Махарадзе боши билан дарвозани ишғол қилди.

Шундан сўнг ўйиннинг боши бутунлай ўзгариб кетди.

Клубларимиз ОЧЛдаги иштирокини бошлашди

Голдан 3 дақиқа ўтиб, учрашувни бошқариб бораётган япониялик ҳакам "Пахтакор" клуби ярим ҳимоячиси Шерзод Каримовни майдондан четлаштирди. Майдонда сон жиҳатдан устунликка эга бўлган меҳмонлар орадан кўп вақт ўтмай ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлишди. Егор Кривецининг хатосидан унумли фойдаланган рақиб футболчиси Александр Лобанов кўриқлаётган дарвозани ишғол этди.

Ўз майдонда ўтказилаётган ўйинда ғалаба қозониш нақадар муҳимлигини яхши тушуниб турган Самвел Бабамян жамоаси таркибда ўзгартиришларни амалга оширди. Ушбу ўзгаришлар аста-секин жамоага наф келтира бошлади. Ўйин сўнггида пахтакорчилар бир нечта бор стандарт вазиятларга эга бўлишди. Ўйин тугашига 5 дақиқа қолганида эса Владимир Козак жарима зарбасини жуда кучли ва аниқ йўналтирди. Рақиб дарвозабони тўпни қўлидан чиқариб юборди ва Игорь Сергеев қайтган тўпни дарвоза тўрига жойлаб, жамоасининг ғалабасини таъин қилди.

Учрашувга умумий баҳо берадиган бўлсак, "Пахтакор" клуби футболчилари ёрқин ўйин кўрсата олмаган бўлсада, ҳалқаро мусобақадаги иштирокини ижобий бошлаб олди. Умид қиламизки, мамлакатимизнинг амалдаги чемпиони кейинги учрашувларда чиройли ўйинлар кўрсатиб, мухлисларни хурсанд қилади.

ОЧЛ: "В" гуруҳи, 1-тур
"Пахтакор" — "Нафт" Техрон — 2:1

24 февраль оқшомида майдонга тушган мамлакатимизнинг иккинчи жамоаси сафардан бир очко билан қайтди.

Саудия Арабистонининг "Ан-Наср" клубига қарши ўйнаган "Бунёдкор" жамоаси асосан қарши ҳужум тактикасига таяниб ҳаракат қилди. Дастлабки дақиқаларда бироз ҳаяжон сабабми, "қалдирғочлар"нинг таянч ярим ҳимоячиси қўпол хатоларга йўл қўйишди. Яхшики, майдон эгалари бундай "совга"лардан унумли фойдалана олишмади. Аста-секин майдонга мослашиб олган Сергей Лушан шогирдлари ёрқин ўйин намойиш қила бошлашди. Шунга мувофиқ, ҳисобни биринчи бўлиб очигиша муваффақ бўлишди. Сардор Рашидов бурчакдан тўп ошириб бергач, мезонлар посбони Абдуллоҳ Алинази хатога йўл қўйди ва ўз дарвозасига гол киритиб қўйди.

Табиийки, ўз майдонда ўйнаётган "Ан-Наср" клуби футболчилари вазиятни ўнглаш ҳаракатига тушишди. Аммо "қалдирғочлар" рақибга ҳисобни тенглаштириш учун имконият беришмади. Узоқдан берилган зарбаларни бартараф этишда эса Акбар Тўраев яхши ўйин намойиш қилди.

Афсуски, иккинчи бўлимда Сергей Лушан шогирдлари

майдондаги устунлиқни тўлалигича рақибга топшириб қўйди. Бунинг натижасида ўз дарвозаларидан тўп ўтказиб юборишга мажбур бўлишди.

Ҳисобни тенглаштириб олган майдон эгалари янада яхшироқ ўйин кўрсатиб, гол уриш учун бир қатор имкониятларга эга бўлишди. Яхшиямки, "қалдирғочлар" посбони Акбар Тўраев дадил ҳаракат қилиб, рақибнинг барча зарбаларини бартараф этди. Шу тариқа "Бунёдкор" клуби қийин ўтган учрашувда дуранга эришиб, сафардаги ўйинда бир очко ишлаб олди.

Аслини олганда, бундай мусобақани меҳмонда ўтказиб, мағлубиятсиз бошлаш ҳам ёмон натижа эмас. Қувонарли томони, Сергей Лушан кўрқмай, ўта масъулиятли ўйинда ёш футболчиларга имкон берди. Достонбек Ҳамдамов, Забиҳилло Ўринбоев, Акромжон Комилов, Элдор Шомуродов каби Ўзбекистон ёшлар терма жамоасига номзод футболчиларнинг мана шундай мусобақаларда орттирган тажрибаси терма жамоамиз манфаати учун ҳам хизмат қилиши шубҳасиз.

ОЧЛ: "А" гуруҳи, 1-тур
"Ан-Наср" — "Бунёдкор" — 1:1

«Парма» клуби молиявий қийинчиликлар гирдобида

Италиянинг "Парма" клуби молиявий қийинчиликлар туфайли Италия "А" сериясининг қолган тур ўйинларида иштирок этмайдиган бўлди. Шу тариқа "Парма" клубининг Италия "А" серияси 24-туридан ўрин олган "Удинезе"га қарши учрашувни ўтказилмади ва "Удинезе"га 3:0 ҳисобида техник ғалаба ёзилди.

"Парма" клуби вакиллари ўйин ўтказиш учун маблағ йўқлиги туфайли чемпионатнинг қолган тур ўйинларида иштирок эта олмаганини билдиришган. Қолаверса, клуб раҳбарияти ҳам банклардаги ҳисоб рақамларини ёлган ва клуб банкрот ҳолатига келган.

Маълумотларга кўра, "Парма"нинг "А" сериядаги ушбу мавсумдаги ўйинлари натижалари сақланиб қолади, аммо кейинги турларда унинг рақибларига техник ғалаба ёзилади.

Бирок чемпионат ўйинларида иштирок этишни хошлаётган клуб футболчилари Италия чемпионатининг 25-турида "Женоа" клубига қарши сафар учрашувига ўз автомашиналарида боришни билдиришди.

"Удинезе"га қарши ўйнаб олмаганимиз, менга оғир ботди. Бугун биз "Женоа"га қарши ўйинга тайёрланишни бошлаймиз. Агар клуб автобус топиб бера олмаса, 5-6 машина йиғиб, ўзимиз борамиз", дейди жамоа сардори Алессандро Лукарелли.

Погба «Реал»га ўтишни истамоқда

Италиянинг "Ювентус" клуби ярим ҳимоячиси Пол Погбанинг "Реал"га ўтиш нияти бор, дея хабар беради Marca нашри.

Ўтган йилнинг ноябрь ойида 21 ёшли футболчи туринликлар билан шартномасини узайтирган эди, аммо шартномада муддатидан олдин "Ювентус"ни тарк этиши ҳам мумкинлиги кўзда тутилган.

Манбада ёзилишича, Погбага "Реал", "Барселона", "Манчестер Сити" ва "Челси" клублари қизиқишмоқда. Франциянинг "ПСЖ" клуби эса футболчига асосий даъвогар бўлмоқда. Шунингдек, Лондоннинг "Арсенал" клуби ҳам мазкур футболчини ўз сафига қўшиб олиш ниятида. Погбанинг ўзи эса Мадриднинг "Реал" клубига ўтишни истамоқда.

Таъкидлаш жоиз, "Реал" клуби футболчи учун 75 миллион евро таклиф қилаётган бўлса, "Ювентус" жамоаси Погба учун 85 миллион евро талаб қилмоқда.

«Манчестер Юнайтед» де Йонг билан қизикмоқда

Италиянинг "Милан" клуби ярим ҳимоячиси Найджел де Йонг амалдаги клуби билан шартномасини узайтирмайдиган бўлиб, дея хабар беради Calciomercato.

Ярим ҳимоячи ўзининг собик клуби "Аякс"нинг таклифини ҳам "Манчестер Юнайтед"нинг у билан қизиқётгани сабаб рад этган.

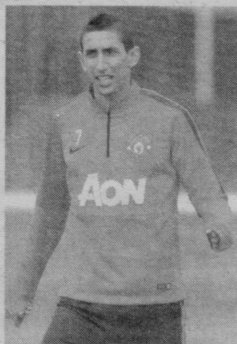
Эслайтиб ўтамоиз, ҳозирда "МЮ"ни бошқараётган бош мурабий Луи Ван Гал аввал Де Йонгга "Аякс" клуби ҳамда Голландия терма жамоаларида ҳам устозлик қилган.

Ди Мария «ПСЖ»га ўтиши мумкин

Франциянинг "ПСЖ" клуби Англиянинг "Манчестер Юнайтед" жамоаси ярим ҳимоячиси Анхел Ди Марияга қизиқмоқда, дея хабар беради Goal.com.

Парижликлар раҳбарияти аргентиналик 27 ёшли футболчини ёзда клубни тарк этиш ниятида бўлган Эсекьел Лавессининг ўрнига сотиб олишни режалаштирган.

"ПСЖ" шунингдек, "Челси" клуби ярим ҳимоячиси Эден Азар ва "Боруссия" клуби ярим ҳимоячиси Марко Ройсни ҳам таркибига қўшиб олиш ниятида.

Мақсудали КАМБАРОВ тайёрлади

Эъзозга лойиқ

32 йилдан ортиқроқ вақт мобайнида Хоразм вилоятида эл-юрт тинчлиги ва осойишталигини таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ҳамда эркинликларини муҳофаза этишдек масъулятни вазифага ўзининг муносиб ҳиссасини қўшган ва минимий ва жонқуяр инсон, прокуратура фахрийси Ражаббиди Маткаримова кутлуғ 60 ёшни қаршиламақда.

У иш фаолияти давомида Урганч шаҳар прокуратурасида иш ўрганувчи, туман ва шаҳар прокурорларининг ёрдамчиси, вилоят прокуратурасида бўлим прокурори, вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси, Урганч шаҳар судьяси, вилоят адлия бошқармаси бошлиғи ўринбосари, вилоят прокуратурасида бўлим бошлиғи лавозимларида самарали хизмат қилиб, шарафли меҳнат йўлини босиб ўтди.

Ражаббиди Маткаримова меҳнатсеварлиги, кўп йиллик амалий иш тажрибаси, теран билими, ёшлар ва шоғирдларга бўлган ғамхўрлиги билан ҳамкасбларининг эъзозига сазовор бўлди.

Камтарлиги, фидойилиги ва хизмат бурчига содиқлиги билан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимлари орасида ҳурмат қозонди.

Унинг узок йиллик меҳнат фаолияти прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳолалиб, бир неча маротаба рағбатлантирилди.

Ҳурмати Ражаббиди Маткаримова, кутлуғ айёмингиз муборак бўлсин! Сизга сихат-саломатлик, узок умр, хонадонингизга тинчлик-хотиржамлик, файзу бағра тилаймиз!

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази

Реклама ўрнида

«Асака» банк — тадбиркорлар мададкори

Давлатимиз раҳбари мамлакатимизни 2014 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2015 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузасида тадбиркорлик соҳасида ишбилармонлик муҳитини яхшилаш ҳамда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ривожини учун янада қулай шароитлар яратишга қаратилган чора-тадбирларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш зарурлигини таъкидлаб ўтди.

Республикада Мухтарам Президентимиз раҳнамаликда олиб борилаётган ислохотлар натижасида тадбиркорлик ва кичик бизнес субъектлари ривожини учун улкан имкониятлар яратилган бўлиб, улар томонидан сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва хизматлар бўйсатиш борасида кенг қўламли ишлар олиб борилаётган. Иқтисодиётимизнинг юқори суръатларда ўсаятганлиги, мамлакатимиз бозорлари турли маҳсулот ва хизматлар билан тўлиб бораётганлиги ҳамда республикамиз аҳолисининг турмуш тарзини кундан-кунга яхшиланаятганлиги бунинг яққол далилидир.

Ҳозирги кунда ички ва ташқи бозорларга товарлар ва хизматлар етказиб беришда тадбиркорлик субъектлари ўртасида ниҳоятда қучли рақобатни кузатишимиз мумкин. Айниқса, жадал суръатларда ривожланиб бораётган саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш соҳаси мамлакатимиз иқтисодиётининг негизига айланиб бормоқда.

Корхонамиз фаолияти тўқимачилик маҳсу-

лотлари ишлаб чиқаришга ихтисослашган. Сифатли ва рақобатбардор маҳсулотлар ишлаб чиқаришимизда «Асака» давлат-акциядорлик тижорат банкининг ҳиссаси катта бўлмоқда.

Ушбу соҳада иш бошлаб, уни ривожлантириш учун тажрибамиз етарли бўлгани билан олдимизга қўйган режаларимизни амалга ошириш учун сармовия етарли эмас эди. Корхонамизга замонавий ускуналар олиш мақсадида молиявий кўмак учун «Асака» банкининг Шайхонтохур филиалига мурожаат этдик. Банк ходимлари бизнинг бизнес режамизни қисқа муддатда кўриб чиқиб, ўзларининг малакали маслаҳатлари билан бердилар ва лизинг битимини туздилар.

Биз «Асака» банк молиявий кўмаги ҳисобига замонавий ускуналар олдик ва ишлаб чиқариш ҳажмини бир неча барабар кўпайтиришга эришдик. Ҳозирги кунда жаҳон стандартлари талабига мос келадиган юқори сифатли тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариб, республикамиз ва хориждаги истеъмолчиларга етказиб бераёмиз. Банк кредитлари ҳисобига 50 га яқин янги иш ўрни яратилди. Яратилган иш ўринларига асосан касб-хунар коллежлари битирувчилари ишга қабул қилинди.

Эътибор ва кўмак тараққий сари етаклайди. Шу маънода «Асака» банк жамоасининг молиявий хизматидан, мижозларга самимий муносабати ҳамда беғариз ёрдамидан миннатдоримиз. Бундан кейин ҳам ушбу молия муассасаси билан яқин ҳамкорлик қилиб, янги истиқболли лойиҳаларни рўйбга чиқариш ниятидамыз. □

Рустам АБИДОВ, «BekMega Textile» МЧЖ раҳбари

Хизматлар лицензияланган

Юрбошимиз тақдиримизга асосан Олий Мажлис Сенатининг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганнинг йигирма икки йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисидаги қарорига биноан, сулланиб, жазо муддатини ўтаётганлар оилалари бағрига қайтишмоқда.

Очиқ мулоқот

Азизбек ЮЛЧИЕВ, Фарғона вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Вилоят прокуратурасида амнистия акти таъсирига тушган ҳамда келгусида жинойи жавобгарлик ва жазодан озод қилиниши назарда тутилаётган шахсларнинг оила аъзолари ва яқин қариндошлари иштирокидаги йиғилиш бўлиб ўтди. Унда туман ва шаҳар прокурорлари, жойлардаги ички ишлар бўлимларининг тергов тармоқлари раҳбарлари, жиноят ишлари бўйича вилоят судининг масъул ходимлари, адвокатлар иштирок этдилар.

Тадбирда юксак инсонпарварлик ифодаси бўлган амнистия тўғрисидаги қарорнинг мазмун-моҳиятини аҳолига етказиш, бу ҳақда фуқароларга қўшимча маълумотлар бериш мақсада мувофиқ эканлиги таъкидланди. Йиғилишда сўзга чиққанлар Президентининг Исрол Каримовнинг ташаббуси билан ўтказилаётган суд-ҳуқуқ ислохотларининг мазмун-моҳияти, Конституциямиз қабул қилинганнинг йигир-

ма икки йиллиги муносабати билан эълон қилинган амнистия актининг аҳамияти, ушбу хужжат яратиб бераётган имкониятлар ҳақида фикр-мулоҳазаларини баён этишди.

Йиғилишда шунингдек, билиб-билмай турли жиноятларга қўл урган, афв этилиб, жинойи жавобгарлик ва жазодан озод этилган, жазони ижро этиш муассасаларидан бўшатилиб, оилалари бағрига қайтганларга маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан кўрсатилаётган моддий ёрдамлар ҳамда уларнинг бандлик масалаларига ҳам тўхталиб ўтилди.

Очиқ мулоқот тарзида ўтган тadbирда иштирок этган фуқаролар ўзларини қизиқтирган саволларга батафсил жавоблар олишди.

Бу қизиқ

Дунёдаги энг мустаҳкам модда

Олимлар дунёдаги энг мустаҳкам табиий модда денгиз шиллиққуртининг тиши эканлигини аниқлашди.

Тадқиқот натижаларига кўра, денгиз ва дарё сувларида яшовчи, конус шаклидаги чиганоққа эга бўлган денгиз шиллиққуртининг тиши гётир (сарик игнасимо руда) номили минералдан ташкил толган бўлиб, энг мустаҳкам модда эканлиги аниқланди.

Бундан ташқари, шиллиққуртининг тишлари ташкил толган модда барча нуқсонлардан холи бўлиб, ундан ясалган ҳар қандай нарсаларнинг ўлчамларини катталаштирганда ҳам у ўзининг мустаҳкамлигини йўқотмас экан.

Мутахассислар денгиз шиллиққуртининг тишларини ташкил этган ушбу моддани сунъий йўл билан ҳам яратиш мумкинлигини таъкидлашди. Олинган материал эса, ишлаб чиқаришнинг турли соҳаларида, шу жумладан, автомобиллар, самолёт ва кемалар учун деталлар тайёрлашда ишлатилиши мумкин.

Денгиз тубидаги хазина

Исроиллик денгизчилар Ўрта Ер денгизи тубида мамлакат тарихидаги энг катта хазинани топишга муваффақ бўлишди.

Хабар беришларича, бу хазинанинг оғирлиги 9 килограмм бўлиб, у 2 мингта олтин тангадан иборат.

Тангалар жуда юпқа ва энгил бўлгани учун дастлаб денгизчилар тиллаларни бошқа нарсалар деб ўйлашган. Бироқ улар катта хазина топиб олишганини тушуниб етишгач, топилма ҳақида ҳокимият вакиллари хабар беришган.

Олтин тангалар топилган мазкур кема Қоҳира ёки Кесарияга солиқлар олиб кетаётганда фалокатга учраган ва чўкиб кетган бўлиши мумкин, деб тахмин қилинмоқда. Хазина Шимолий Африка ва Яқин Шарқда X-XII асрларда ҳукмронлик қилган Фотимийлар сулоласи даврига мансублиги аниқланган.

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ва Қашқадарё вилоят прокуратураси жамоалари ҳамда Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, прокуратура фахрийси Олим ХУДОЙҚУЛОВнинг вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси шахсий таркиби Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурорининг катта ёрдамчиси Улуғбек Каримова волидан муҳтарамаси Ойлар она КАРИМОВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилди.

Тошкент шаҳар прокуратураси жамоаси шаҳар прокуратураси бўлим катта прокурори Мухтор Шодмонова онаси Сабоҳат аянинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қилди.

Ҳуқуқ

юрidik газeта

Муассис:

Ўзбекистон Республикаси Бosh прокуратураси

Бosh муharrir:

Jahongir Jur'atovich MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:

Hakimboy HALIMOV Baxtiyor NAZAROV (Bosh muharrir o'rinbosari) Muxtor ZOIROV Kamoliddin ASQAROV Gulnoza RAHIMOVA (mas'ul kotib)

Tahririyatga kelgan qo'yomalar taqdir qilinmaydi va egalariга qaytarilmaydi.

Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,

Faks: 233-10-53,

233-64-85

E-mail:

huquq@huquq-gazeta.uz

Gazeta haftaning payshanba kuni chiqadi. Sotuvda kelishilgan narxda

Tahririyatga kelgan qo'yomalar taqdir qilinmaydi va egalariга qaytarilmaydi. Muallif fikri tahririyat nuqtalari nazardan farglanishi mumkin. «HUQUQ» materiallarini ko'chirib boshish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi. □ — tijorat materiali. Reklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rsatkichi 231

Buyurtma S-2244. 47 805 nusxada bosildi. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi. Navbatchi muharrir: F.YODGOROVA Sahifalovchi: S.BABAJOV Navbatchi: O' DEHONOVO Bosmoxonaга topshirish vaqti: 22.00. Topshirishi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi. Korxonaga manzili: Toshkent shahar, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2009-yil 12-oktabrda 0188-raqam bilan ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-7617

9 772010 761004